

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1965. május 12.

bb 1. a ferencvárosra is kiterjesztik a távfűtést

szf/hné/s vg bs

1965. május 12.

illetékes szervek jóváhagyták a ferencvárosi távhőellátás beruházási programját.

Budapesten már meglehetősen előrehaladt annak a nagyszabású programnak a végrehajtása, amelynek célja, hogy az ipari üzemeket és az új lakótelepeket rossz-hatásfokú, gazdaságtalan, levegőszennyező ipari kazánok helyett fűtőerőművekből gazdaságosan, higiénikusan távvezetéken lássák el gőzzel, illetve fűtési forróvízzel. az utóbbi években átalakított vagy újonnan épített fűtőerőművekből a x., xi., xiii. xviii. kerületi üzemek számottevő része kap gőzt termelési célra, sok ezer lakás pedig forróvizet fűtésre. most újabb nagy ipari negyedre, a ix. kerületi ferencvárosra terjesztik ki a távfűtést. az energiagazdálkodási szervek úgy találták, hogy a ferencváros részére szükségtelen új erőművet építeni, a közeli kelenföldi hőerőmű, amely már nagy sikereket ért el a xi. kerület távfűtésével, s amelyet „csak”, a duna választ el a ix. kerulettől, némi bővítéssel képes ennek a feladatnak az ellátására is. az erőmű és a mélyépítési tervező vállalat, szakembereinek felmérése szerint óránként 173 tonna gőzre van szükség ahhoz, hogy a gőzenergiával jelenleg szűkösen és gazdaságtalanul ellátott ferencvárosi üzemeket bekapcsolhassák a távhőellátásba. a most elfogadott program szerint a kelenföldi hőerőműből kiindulva két különböző teljesítményű és nyomású gőzvezeték építenek ki a ferencvárosi - pályaudvarig a hozzátartozó berendezésekkel együtt. velük párhuzamosan építenek egy harmadik ugynevezett kondenzátumát is, amely az üzemekben elhasznált gőz vízzel lecsapódott kondenzátumát visszaviszi az erőműbe, hogy ott ismét gőzt fejlesszenek belőle. a csöveket a déli összekötő vasuti hídon vezetik át a duna balpartjára. a vezetékek és a hozzájuk tartozó berendezések építésére, szerelésére 158 millió forintot irányoz elő a beruházási program. a program alapján az erőterv, mint generáltervező, valamint a mélyépterv az idén megkezdik a tervezést, és a jövő évben az em mélyéptető vállalat, továbbá a máv hidéptető vállalat hozzáfog a kivitelezéshez.

/folyt.köv./

1965. május 12.

bb 1./ a ferencvárosra..../ 1.folyt./s

az építés két ütemben történik. az elsőben, amely 1966-tól legkésőbb 1967 végéig tart, a márhavágóhidat, a sertés-vágóhidat, a budapesti csokoládégyárat, a budapesti konzervgyárat, a szalámigyárat, és a béliipari vállalatot kapcsolják be a távhőellátásba. a második ütemben, 1967-től 1969 végéig a ferencvárosi-pályaudvar és fűtőház, s több kisebb környékbeli üzem kap keletkező ipari gőzenergiát, a nagyvásártelep pedig fűtést./mti /

..-

bb 2. évszázados faóriások védelmét javasolják a pácini ös-parkban

vid/ká/tr/s cz

1965.. május 12.

a bodrogközi pácin község legszebb épülete a késő reneszansz stílusban épült mágochy várkastély, amelyet eredeti formájában az országos műemléki felügyelőség az elmúlt évben állított helyre. az iskolának berendezett gyönyörű kastély 27 holdas parkjában évszázados faóriások bontogatják leveleiket. ezen a területen a nyolc méter törzskerületű magas kőrisek és gyertyánokon kívül ritkaságszámba menő fekete nyírfák is találhatóak. a csodálatos szép kertet hatalmas fehér és fekete nyírfák díszítik, amelyek közül nem egy a 40 méteres magasságot is eléri. a község most e ritka természeti érték védelmét kérte és elhatározta, hogy az ősi fákkal övezett kertben kulturparkot alakít ki. ezt a törekvést segíti a hazafias népfront sátor-aljaujhelyi járási műszaki akcióbizottsága, amely vállalta, hogy a park felújítására részletes tervet készít./mti /

..-

bb 4. késik az akácvirágzás, a 200 éves tölgyek viszont dus lombot hajtottak

vid/ká/sk/s cz

1965. május 12.

az alföld természeti szépségeiben gazdag táján - a gyulai erdőgazdaság mályvádi és remetei erdészetében - érdekasan reagálnak a fák, cserjék a szeszélyes időjárásra. más években május tizedike után az országban elsőnek itt nyílnak ki az illatos akácvirágok, most pedig éppen hogy rügyet fakasztottak az akácfák. a szokásosnál később bontották ki rügyeiket az erdei cserjék, de a 200 éves öregtölgyeket nem zavarja a hűvös, csapadékos időjárás. a körösök eredeti medrében ugynevezett ősi hagyásfák élnek, 150-200 éves öregtölgyek, amelyek most a hideg tavasz ellenére is dus lombot hajtottak./mti /

..-
- 2 -

Leis

bb 3. kérhet-e kártérítést a balesetet szenvedett felszolgáló az elmaradt borravalóért? - a fővárosi bíróság ítélete

bc/tr/s zs cz

1965. május 12.

az ifjúsági park kávéfőző pultjánál egy felszolgáló cigarettázva várakozott a megrendelt kávéra. külföldi vendég lépett hozzá, s kért utbaigazítást. a pincér cigarettát tartó kezével mutatta meg a kért utirányt az érdeklődőnek, de közben az égő cigarettával véletlenül az éppen akkor pulthoz érkező felszolgálónő szemét megsértette. a leány két hétig táppénzes betegállományban volt, s kérte az erre az időre eső keresetvesztésének és többletkiadásainak megtérítését, valamint az elmaradt borravaló megfizetését a balesetet okozó felszolgálótól és a vendéglátóipari vállalattól.

a fővárosi bíróság a keresetvesztés és a többletkiadás tekintetében a vállalat teljes kártérítési felelősségét állapította meg. a munkáltató ugyanis köteles megtéríteni dolgozójának azt a kárt, ami életének, egészségének, vagy testi épségének a munkaviszony keretében történt megsértésével kapcsolatban keletkezett. csak akkor nem felelős a munkáltató, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan, vagy vétkes magatartása idézte elő. a beperelt pincérnek, mint másik munkavállalónak a magatartása nem minősíthető elháríthatatlannak, annál kevésbé, mert tilalom ellenére cigarettázott munka közben, s ezt az üzlet vezetői eltűrték. az elmaradt borravalóra támasztott igényt azzal utasította el a bíróság, hogy a borravaló a szocialista erkölcs, illetve együttélés követelményeivel nem egyeztethető össze, ezért az ítélezési gyakorlat sem ismeri el az elmaradt borravalót jogszerű igénynek./mti /

..-

bb 6. szép őztrófeák a tiszamenti erdőkből

vid/ká/tr/s cz

1965. május 12.

április végétől egészen mostanáig fegyverropogástól visszhangzottak a tiszamenti erdők. a besenyszögi, tiszaozvényi, tiszafüredi, abádszalóki, tiszagyöndai erdőségeiben a helyi vadász-társaságok tagjai mellett 22 osztrák, svájci, amerikai, olasz és német vadász cserkészett őzbakra. a külföldiek hetven őzbakot lőttek ki. az elejtett állatok agancsai átlag 450-500 gramm súlyúak voltak./mti /

..-
- 3 -

bb 5. az ifju zenebaratok évadzáró összejövetele a zeneakadémián

ol/tr/s fm cz

1965. május 12.

az ifju zenebaratok az idén is megrendezik évadzáró összejövetelüket. ezuttal azonban a hagyományos évvégi klubkirándulás helyett az országos filharmónia rendezésében, május 16-án a zeneakadémián tartják az évzáró klubfoglalkozást. ezen 16 budapesti klub, valamint a központi általános és középiskolás klub tagjai vesznek részt. a mintegy 1.200 zenekedvelő gyermek seregszemléjének programjában érdekesnek ígérkezik a kerületi klubok hangszeres versenyein első díjat nyert kis „művészek” kerületközi vetélkedése, amelynek nyertesait értékes díjakkal jutalmazzák. a fiatal hallgatóság számára bizonyára nagy élményt jelent majd mozart egyik gyermekkori szimfóniájának magyarországi bemutatója, amelyet a budapesti i. istván gimnázium szimfónikus zenekara tolmácsol ferencsik jános vezényletével. a mű partitúráját a salzburgi mozarteum küldte ajándékba az ifju zenebaratok mozart klubja részére./mti /

--

bb 7. az úrhajós házaspár magyar bélyegen

kf/s vg la

1965. május 12.

a postavezérigazgatóság közli, hogy v. tyereskova és a. nyikolajev szovjet úrhajós házaspár magyarországi látogatásának emlékére az „évfordulók-események 1965”, elnevezésű bélyegsorozaton belül május 10-én egy forint névértékű bélyeget hoz forgalomba./mti /

Lel.

--

- 4 -

bb 8. zenekari próba a vigszinházban - május 20-án : az „udvari kalap”, bemutatója

s /tr/s fm cz

1965. május 12.

a vigszinházban megkezdődtek az évad utolsó bemutatójának zenekari összpóbái. érdekes feladatra vállalkozott a színház. csiky gergely „udvari kalap”, című színművét tűzik műsorra, megzenésítve. eddig endre emil karmester zongorán kísérte a szereplők énekét, illetve zongorán szólaltatta meg gyulai gál jános zenéjét. a napokban azonban már a teljes 15 tagú zenekar, a magyar rádió szimfónikus zenekarának művészei, valamint endre emil karmester és várkonyi zoltán rendező vezetésével megkezdődtek a színpadi összpóbák.

csiky gergely a nagyratermett címmel 1890-ben írott, de mindeztideig előadatlan darabja a vigszinház utolsó premierje az évadban. a történet az olasz carbonari mozgalom idején játszódik. a vígjáték színhelye piemont, egy képzeletbeli olasz királyság. az író ezzel a színművével 200 aranyat nyert a magyar tudományos akadémia pályázatán. a darab főbb szerepeit bilicsi tivadar, sulyok mária, csákányi lászló, spányik éva, harkányi endre, fonyó józsef és tomanek nándor játssza. jelentős szerepet kapott két fiatal színész is, halász jutka, aki eddig a pécsi nemzeti színházban lépett fel, valamint dőry virág, a színház- és filmművészeti főiskola hallgatója. a vígjátékot május 20-án mutatja be a vigszinház./mti /

--

bb 9. szedik a paradicsomot hajduszoboszlón

vid/ká/s cz

1965. május 12.

a hajduszoboszlói községgazdálkodási vállalat hőforrással fűtött üvegházaiában a paprika után megérett a paradicsom, s megkezdtek szedését. június elejéig több mint 10.000 fő termését viszik piacra. a korai piros paradicsomot budapestre és az ország más városaiba szállítják./mti /

Lel.

--

- 5 -

bb 10. chilében jókait, adyt, józsef attilát olvasnak - spanyol fordításban is nagy siker a „mér földkő”, - pablo neruda budapesti nyilatkozata

t tf/gg/m/z

1965. május 12.

- budapest gyönyörű város, a legszebbek közé tartozik a világon. mostani tavaszuk kevésbé dicsérhető, mivel az időjárás a derűs napsütés és a szeszélyes borultság között ingázik, azt viszont örömmel látom, hogy az emberek arcán a derű, a vidámság egyazon skálán játszik, a mosolyból, az udvariasságból kifogyhatatlanok, egyébként pedig rendkívül jól öltözöttek - így sűrítette mondatba első benyomásait pablo neruda, nemzetközi lenin békedíjas, aki a hét első napja óta tartózkodik a magyar fővárosban. keddi városnézése után a neves chilei költő a gellért szállóban fogadta tóth ferencet, a magyar távirati iroda tudósítóját, s kérdéseire a következőkben válaszolt:

- moszkvából érkeztem önéhez, a kulturális kapcsolatok intézete és a magyar írók szövetsége vendégeként. sorrendben ez a harmadik látogatásom, először 1949-ben, majd 1960-ban jártam magyarországon. fővárosuk azóta sokat épült-szépült, a karsu erzsébet-híd csodálatos - spanyolul úgy mondanám „csak tapsolni tudok... szembetűnő az üzletekben a gazdag áruválaszték, s ami a tollforgató embert külön megfogja: a könyvesboltok kirakataiban a világ legkülönbözőbb országaiból való írók, költők művei szerepelnek. hogy miért jöttem magyarországra? régi, kedves ismerősökkel találkozom itt, a két világháború között az én országomban sok magyar emberrel ismerkedtem meg és azóta is ápoljuk kapcsolatainkat, van magyar orvos, építész, mérnök barátom.

- magyar nyelvre is lefordított munkái közül melyikre emlékszik legszívesebben?

- talán a „canto general”, - töredék fordítására, amelyet gáspár endre készített. verseim avatott tollú átültetője somlyó györgy. az ő fordításában hangzanak majd el verseim szombaton az egyetemi színpadon sorra kerülő szerzői estemen. itt egyébként több, kevésbé ismert versemet magam adom elő.

- mi szerepel még a programban?

- csütörtökön az írószövetségbe látogatok, a kki-ben pedig fiatal magyar költőkkel találkozom. látogatást teszek a corvina idegennyelvű kiadónál, előadást tartok az egyetemen. nagyon kíváncsi vagyok a budapesti egyetemistákra, magam ugyanis a chilei egyetem diszktóra vagyok. intézményünk nemrégiben együttműködési egyezményt írt alá magyar egyetemekkel: tervbe vettük tanárok kölcsönös tanulmányutjait, könyvek, irodalmi publikációk cseréjét, művészeti alkotások bemutatását. hasznos lenne, ha idővel a magyar és a chilei diákok is megismerkedhetnének egymás országával. a kki képviselőivel folytatott eddigi beszélgetések biztató előjelűek.

/folyt.köv./

8,20/m 9-PA

- 6 -

me

bb 10. /chilében ... 1. folyt/ m

- ismerik-e chilében a magyar irodalmat?

- hogyné. jókai már művei például a legolvasottabbak közé tartoznak, józsef attiláról és ady endréről nem is beszélve - magam a világirodalom rangos lírikusainak tartom őket. nagy becsben állnak nálunk a jeles irodalomtörténész-esztéta, lukács györgy tanulmányai, olvassák hazámban déry tibor, illyés gyula könyveit. sajnos, a ma magyar líráját viszonylag szerény mértékben ültetik át spanyolra. pedig szívesen vennénk. a spanyol nyelvet több mint százmillióan beszélik szerte a világon. nem csoda tehát, hogy nagy sikere volt a „mér földkő”, című jubileumi gyűjteményük fordításának, amely keresztmetszét adja a legújabbkori magyar irodalomnak.

pablo neruda arra a kérdésre: hány nyelven láttak már napvilágot írásai, versei, mosolyogva felelte: könnyebben számolnám meg, mely nyelveken nem adták közre őket. kapásból például a norvégot említeném.

- miben látja az írók, a költők hivatását?

- anatole france, barbusse, romain rolland, zola példáját követve, a társadalmi harc szolgálatába kell állítaniuk tollukat, üldözniük kell a háború rémét, mert nem szabad még egyszer megtörténnie, hogy ember embernek farkasává válják. az apolitikus írásoknak nem lehet létjogosultságuk.

befejezésül pablo neruda megemlítette, hogy a jövő hét elején utazik el magyarországról, weimarba megy, egy antifasiszta írói tanácskozásra./mti/

---

bb 13. a thália színház tatabányai vendégszereplése

1 s/tm/m! /fm

1965. május 12.

a thália színház megállapodást kötött a tatabányai népházzal, hogy több alkalommal szerepljen majd a bányászvárosban. május 25-én saul levitt amerikai író „parancsra tettem”, című darabját mutatják be a tatabányai közönségnek. a színházi évad végén pedig a társulat két újabb előadást tart tatabányán, mégpedig június 9-én racine: „britannicus”, című drámáját, 10-én pedig a „thália kabaré”, című műsorukat mutatják be. /mti/

8.30 - 9.00 PA

- 7 -

me

bb 11. a világhírű dán sertéstenyésztő, dr. h. clausen professzor is részt vesz a pannonia mezőgazdasági napokon

vid ká sk vm

1965. május 12.

a harmadik pannonia mezőgazdasági napokat június 3. és 5. között rendezik meg pécsen a baranya, somogy és tolna megyei tanács, valamint a három dél-dunántúli megye tit-szervezete és agrártudományi egyesülete. az előző évekhez hasonlóan a résztvevők szekciókban tanácskoznak a sertéstenyésztési és a talajerőgazdálkodási problémákról. a három napos tanácskozáson tizenegy előadás hangzik majd el. az előadók országosan ismert tudományos kutatók, egyetemi és főiskolai tanárok, kiváló gyakorlati szakemberek. az idei pannonia napoknak két külföldi vendége is lesz. egyikük a világhírű dán tudós, dr. h. clausen, a dán-lapálysertés kitenyésztője, aki dánia sertéstenyésztésének jelenlegi helyzetéről számol be. a másik néves tudós sz. sz. szaboljev akadémikus, az ösztövetségi mezőgazdasági tudományos akadémia talajtani kutató intézetének igazgatója, aki a talajerőgazdálkodás időszerű kérdéseiről tart előadást.

a baranya megyei könyvtár a pannonia napok alatt kiállítást rendez a tanácskozás színhelyén mezőgazdasági könyvekből, a résztvevők számára pedig bibliográfiát szerkeszt az előadások témájával kapcsolatos szakirodalomról./mti/

..-

bb 12. a magyarok világszövetsége pályázatának eredményei

i fe tm vm zs

1965. május 12.

a magyarok világszövetsége a múlt év őszén pályázatot hirdetett külföldi honfitársaink számára: hogyan lehetne még szorosabbá tenni a szülőföld és a külföldi magyarok közötti kapcsolatokat. a pályázatra 18 európai és tengerentúli országból összesen több mint 300 pályamunka érkezett. a bíráló bizottság a legjobbnak talált 59 munka között - a témák hasonlósága miatt - sorsolással döntötte el a helyezéseket. ezeryint az első díjat - két személyre szóló kéthetes magyarországi meghívást és vendéglátást - tasnády t. álmos belgiumi honfitársunk nyerte. a második díjat - kéthetes magyarországi látogatás egy személynek - angliai, az öt harmadik díjat - egyhetes magyarországi látogatás egy személynek - két amerikai, egy-egy nyugatnémetországi, braziliai és ausztráliai magyar nyerte.
/mti/

..-

9.15/a 925pa

- 8 -

bb 14. a tervezettnél olcsóbb és jobb minőségű a hidasi kőszénbrikett

vid lk vm ki

1965. május 12.

a hidasi brikettgyárat 1965-ben negyedmillió tonna tüzelőanyag hagyja el.

az üzem kollektívája a gazdaságos termelést tartja legfontosabb feladatának. már az év első negyedében a tervezettnél öt forinttal olcsóbban állították elő a szovjet és magyar szén keverékből préselt kőszénbrikettet. most, a második negyedében azon fáradoznak, hogy újabb 30 forinttal csökkentsék a tonnánkénti önköltséget. ennek érdekében számos szervezési, műszaki intézkedést, technológiai módosítást hajtottak végre. így például a túlóradíjas vasárnapi karbantartási műszakok számát felére csökkentették. a többit áttették hét-fő délelőtre, az így kieső termelést pedig elosztották a hét többi munkanapjára. a változást a dolgozók is szívesen fogadták, mert így vasárnap pihenhetnek. az üzem ezzel éves viszonylatban több mint másfélszer vasárnapi műszakot takarít meg. a technológiai módosítással, pakura bekeverésével kötőanyagot takarítanak meg. ezenkívül változtattak a szén összetételén is, s így a tervezett hatezer kalória helyett 6100 kalória fűtőértékű a hidasi kőszénbrikett.

a hidasi kőszénbrikettet rövid idő alatt megkedvelték a háziasszonyok. az ország minden részében szívesen vásárolják az új fűtőanyagot. a gyár dolgozói „ráadással”, igyekeznek kielégíteni a keresletet. az év eleje óta több mint 4.000 tonna brikettet szállítottak terven felül az értékesítő vállalatoknak./mti/

..-

bb 15. üzemi előrejelzés a termelőszövetkezetekben - vándor fénycsapdákat készítenek

vid ká tr vm

1965. május 12.

veszprém megyében a különböző kártevő rovarok rajzási idejéről eddig a négy tájegységen felállított fénycsapda megfigyelései alapján értesítették a mezőgazdasági üzemeket a növényvédő szakemberek. ez a jelzés azonban több esetben pontatlan volt, mert gyakran egy községen belül is más-más a rovarok rajzási ideje. a csopaki növényvédő állomás szakemberei ezért saját műhelyükben hordozható, ugynevezett vándor fénycsapdákat készítenek, s ezeket a termelőszövetkezetek leginkább veszélyeztetett tábláin helyezik el. a csapdába esett rovarok számából, fejlettségéből állapítják meg az adott területen a pontos rajzási időt és ennek alapján kezdik meg a védekezést. a csopaki növényvédő állomás még ebben az évben több mint husz termelőszövetkezetnek szállít vándor fénycsapdát, mindegyiknél a balatonparti gyümölcsstermelő gazdaságoknak./mti/

..-

9.201/a
1020 Zeli

- 9 -

bb 17. idény-óvodát nyitottak a háztáji földek megmunkálásának idejére érsekvadkertben

vid/tné/m/fm

1965. május 12.

miután a közösből végeztek a koratavasziak vetésével, sőt a kukorica vetése is befejezéshez közeleg az érsekvadkertben magyar csehszlovák barátság termelészövetkezet nagyüzemi tábláin, a háztáji földeken is megkezdődött a munka. amíg a növényápolás megkezdődhetik a nagyüzemi táblákon, addig a háztáji földeken is végeznek a kukorica és más növényfélék vetésével. a termelészövetkezet husz gyermek elhelyezésére alkalmas idény-óvodát nyitott, hogy a háztájiban megkezdődött munkák idején is segítse a kisgyermekes családokat. a közös gazdaság a szociális alapról 22.000 forintot költ az óvodára. /mti/

---

bb 18. termelésfejlesztési osztályok a mezőgazdasági kutató intézetekben

i /ie/m/ká

1965. május 12.

a tudományos kutatás és a gyakorlat kapcsolatának erősítésére termelésfejlesztési osztály alakul 12 mezőgazdasági kutató intézetben és agrárfelsőoktatási intézményben. az új osztályok dolgozzák ki a kutatási eredmények gazdaságosságának vizsgálatára alkalmas módszereket, s az új eljárásokra vonatkozóan konkrét gazdaságossági számításokat is végeznek. így a mezőgazdasági kutató munka során az eddiginél is nagyobb gondot fordítanak arra, hogy csakis kifizetődő, közvetlenül vagy közvetve a jövedelemezőséget javító új módszereket dolgozzanak ki és adjanak át a termelésnek. a termelésfejlesztési osztályok másik fontos feladata: megismertetni a mezőgazdasági üzemekkel az intézetek új kutatási eredményeit és elősegíteni ezek gyakorlati elterjesztését. az osztályok munkatársai mezőgazdasági szaktanácsadással is foglalkoznak: a felsőoktatási intézmények és a kísérleti tájintézetek az általános üzemi, az ágazati kutató intézetek pedig a speciális szaktanácsadó munkában vesznek részt. /mti/

- 10 -

9.301/a

1022 Zeln

bb 19. növelik a bukósisak gyártást

1 sz/kf/tné/m/vg

1965. május 12.

a motorosok jelenlegi legnagyobb gondjának megoldásáról, a sisakok gyártásának sürgős fokozásáról tanácskoztak az okiszban az érdekeltek szervek, az ipar és a kereskedelem képviselői. a bukósisak gyártásának három szövetkezet a gazdája: a műanyag sisakot a hungária ktsz, az alumíniumot pedig a kiskőrösi ktsz készíti, a hozzá szükséges textil- és műbőr kombinációjú bélés gyártása pedig a mozaik ktsz feladata. mivel e ktsz-eknek késve jelezték a várható igényeket, nem tudtak időben felkészülni a hirtelen, s egyszerre jelentkező nagyarányú kereslet kielégítésére.

a megbeszélésen úgy határoztak, hogy újabb szövetkezeteket vonnak be ebbe a munkába, a meglévőknél pedig gyártmány és munkaerő átcsoportosításokat hajtanak végre, s engedélyezték a dolgozók létszámának növelését is. szolnok megyében két ktsz rendezkedik be a bélések gyártására. egy szegedi ktsz pedig az alumínium sisaktestek préselésébe kapcsolódik be. a szövetkezetek vállalták, hogy az eredetileg tervezett 50.000-rel, majd a később lekötött 265.000-rel szemben ez évben 340.000 fejt védőt adnak át a kereskedelmnek. az előző két évben már 120.000 motoros vásárolt sisakot, a kereskedelem raktárkészlete az év végén mintegy 90.000 volt, de ez a tavasszal gyorsan elfogyott azzal a 460.000-rel együtt, amelyet az év első három hónapjában gyártottak a szövetkezetek. a jelenlegi 320.000-340.000 motortulajdonost figyelembevéve, az ez évben forgalomba kerülő sisak elegendő is lenne, mivel azonban a gyártás folyamatos és egyrészre csak a szezon végén készül el, a fődényben még nem tudnak minden igényt kielégíteni.

a motorosok ilyenirányú gondja tehát csak az év végére szűnik meg. jövőre további 200.000 bukósisak gyártását tervezik. ekkor már sor kerülhet a választék növelésére, a gyermekek számára szükséges kisebb méretek készítésére is. /mti/

9.35/a

1023 Zeln

- 11 -

bb 16. a világ harminc országában közlekednek magyar gépjárművek

i sz tné vm vg

1965. május 12.

a magyar gépjárművek a világpiacon az éles versenyben is jól megállják helyüket. ezt mutatja, hogy már eddig 30 országba jutottak el a magyar készítmények.

a szovjetunióba irányul a magyar gépjármű-exportnak több mint egyharmad része, s a nagyarányú szovjet megrendelések teszik lehetővé a gazdaságos gyártást, s azt, hogy a nagy sorozatok révén jól bevált, kipróbált típusokkal jelentkezhet a megürt más országokban is. állandó vásárlója még a megürt-nek az ndk, csehszlovákia, lengyelország, bulgária és jugoszlávia külkereskedelme. megélenkült a vállalat kereskedelmi forgalma a kínai népköztársasággal. a magyar járművek jelentős piaca india, ahol már több mint 500 magyar dömper dolgozik a nagy építkezéseken és az utahálózat fejlesztésénél. ujabban szállít a vállalat indiai különleges rendeltetésű speciálkocsikat is. tavaly például 23 ugynevezett műhelykocsit küldött a megürt indiai. indonéziában az előző években 220 ikarus autóbust állítottak a közlekedés szolgálatába, ezévből pedig 250 tehergépkocsi lesz az indonéziába irányuló magyar szállítmányokban. irakba, pakisztánba szintén eljutottak a magyar járművek, amelyek más kontinenseken is megtalálhatók. afrika több országában szintén ismertek a megürt exportcikkek. az eak importőrjei az utóbbi időben mintegy száz magyar gyártmányú járművet szereztek be, s dömpereken kívül rendeltek hűtőkocsikat is. ghanában, indiában, maliban, libiában, nigériában, szudánban ugyancsak közlekednek a megürt által szállított járművek. ghanai megrendelésre különleges vizszállító tartálykocsikat készített iparunk, hogy azok segítségével javíthassák a vízben szegény vidékek lakosságának ivóvízellátását. a vállalat szakemberei a közelmúltban más afrikai országokban is jártak plakutatás céljából, hogy tanulmányozzák az odairányuló exportlehetőségeket./mti/

bb 24. jó ütemben épül a dunántul legnagyobb hűtőháza

vid lk vm ki

1965. május 12.

székesfehérvárott jó ütemben halad a dunántul legnagyobb hűtőházának építése. az em fejr megyei építőipari vállalat munkásai már befejezték az épület alapozási munkáit, s felállították az előregyártott elemekből készített rácstartószerkezeteknek mintegy 30 százalékát. az építkezés nagyságát mutatja, hogy eddig mintegy ötezer köbméter betont használtak fel, s több, mint 14 millió forint értékű munkát végeztek el.

a tervek szerint az idén mintegy 45 százaléka készül el az új üzemek./mti/

9.50/a

1026 Zelné

- 12 -

bb 32. péter jános fogadta a.a.gromikót

t bc j vm

1965. május 12.

péter jános, a magyar népköztársaság külügyminisztere a külügyminisztérium vezető munkatársainak jelenlétében szerdán délelőtt a külügyminisztériumban fogadta a.a.gromikót, a szovjetunió külügyminiszterét és kíséretét.

a látogatást követően megbeszéléseket folytattak a két országot kölcsönösen érdeklő kérdésekről./mti/

-. -

bb 26. élménybeszámolók, rétegtalálkozók és sok más érdekes esemény a békehónap komárom megyei programjában

vid j vm fm

1965. május 12.

komárom megyében gazdag programot állítottak össze a nagy tavaszi békekampányra. a tervben fontos helyet foglalnak el a szovjetunióhoz és a többi szocialista országhoz fűződő baráti kapcsolatainkat, a nemzetköziség eszméjét, a különböző népek életkörülményeit, kultúráját, társadalmi harcait népszerűsítő események. megyszerte filmvetítéssel, kulturális műsorral színesített élménybeszámolókat tartanak azok, akik a közelmúltban voltak külföldön. rétegtalálkozók is megvitatják a békemozgalom helyzetét és azt, hogy az egyes emberek munkaerkölcsének, áldozatkész munkájának milyen fontos szerepe van a béke megszilárdításában.

a békerendezvények szervezésébe, az előadások megtartásába bekapcsolódnak a társadalmi munkások. békegyűléseket tartanak például a megye országgyűlési képviselői. a tanácsuléseken, a termelőszövetkezeti közgyűléseken, az üzemekben brigádertekezeteken vitatják meg a leszerelés jelentőségét. több helyen az országos béketanács tagjai tartanak falugyűlést, néhány községben egésznapos programmal rendeznek béke-barátság napot. a német és szlovák községekben nemzetiségi napokat szerveznek. 14 szélesvásznú és 27 keskeny-filmszínházban vetítenek béke tárgyú filmeket. „ az élet él és élni akar, „ címmel bibliográfiát adnak ki a béketárgyú filmekről és könyvekről.

a legjobban dolgozó békeaktivisták közül százötvenet, a béketanács aranykoszorus jelvényével tüntetnek ki./mti/

10.00/a

1030 Zelné

- 13 -

bb 20. parádfürdőn rendezik meg az idei palócnapokat - lakodalom a palócmuzeumban - szinpompás felvonulás, érdekes kiállítások, hagyományos népi játékok, ősi szokások bemutatói

vid/j/m/fm

1965. május 12.

parádfürdőn május 15-16-án rendezik meg az idei palócnapokat. a mátra-vidék falvainak és üzemének dolgozói már hetek óta készülnek a nagy eseményre. a program sokrétűen tükrözi a palócok évezredes hagyományait, szokásait és jelenlegi életmódját. szombaton délután nyitják meg a kiállításokat. a háziipari szövetkezet a palóchimzés, szövés legszebb termékeit sorakoztatja fel. a környék egyik nagyüzeme, a mátravidéki fémmű is kiállítja gyártmányait. a mátra legöregebb üzeme, a parásasvári üveggyár 150 éves múltjáról, a mátrai erdőgazdaság pedig a környék növény- és állatvilágáról rendez kiállítást. nagy érdeklődésre tarthat számot az új bemutató amelyen a palóccasszonyok a helyszínen készítenek kenderből háziszőttest. a második napon, vasárnap szinpompás felvonulásra kerül sor, amelyen mintegy hatezren vesznek részt ősi palóc népviseletben.

a palócnapok egyik kiemelkedő eseménye lesz vasárnap délután a parádi palócmuzeumban megrendezett palóclakodalom, amelyet a bodonyi mátra gyöngye termelőszövetkezet népi együttese mutat be. az ősi lakodalmas szokások bemutatásában ugyyszólván az egész falu lakossága résztvesz. a délutáni műsort a palóc népi együttesek és fuvószenekarok szolgáltatták, este pedig megrendezik az öregek bálját.

a kétnapos ünnepségre mintegy 20.000 vendéget várnak. /mti/

...-

bb 20. szabadtéri kiállítások, képeslapok, leporellók baranya muzeumi értékeinek megismertetésére

vid/j/m/fm

1965. május 12.

a janus pannónius muzeum változatos módon törekszik arra, hogy baranya muzeális értékeit - régészeti leleteit, néprajzi emlékeit - minél szélesebb körben megismertesse. az abaliget-i kirándulóhelyen még az idén, harkányban pedig a jövő évben szabadtéri vitrines kiállításokat helyeznek el, amelyek vázolják a megye, illetve a környék történetét. mohácson ebben az évben megnyílik a muzeum, sellyén, az ormánság központjában házat vásárolnak egy állandó ormánsági gyűjtemény elhelyezésére.

/folyt.köv./

10.0/63

1031 Lulu

- 14 -

bb 21. /szabadtéri ... 1. folyt./ m

a népi műemlékeket - valamint néhány falusi kuriát, kastélyt, építészeti nevezetességet - ismertető táblákkal jelölik meg. ahol erre mód van, emlékszobát rendeznek be a megye kiemelkedő személyiségeire vonatkozó anyaggal. pécssett janus pannónius, váradi Antal, szigetváron Zrinyi Miklós, kákcson Kiss Géza ormánság-kutató, Nagypeterden Baksay Sándor történetét ismertető emlékszobát létesítenek. jelenleg már 17 olyan különböző képeslevezőlap van forgalomban, melyek baranya muzeumi értékeit mutatják be, és most került ki a nyomdából a pécs hét állandó muzeumi kiállítását propagáló muzeumi leporelló, amelyet később orosz, angol, német szöveggel is megjelentetnek. /mti/

...-

bb 22. növelik a vasuti keréka-broncs-gyártást diósgyőrött

vid/lk/m/ki

1965. május 12.

a Lenin kohászati művek egyik legkeresettebb exportterméke a vasuti gördülőanyag, a keréka-broncs. ebből a szocialista és a tőkés országokban is jól értékesíthető gyártmányból az eddigi berendezésekkel nem tudtak kellő mennyiséget készíteni, s így nem használhatták ki a kínáló exportlehetőségeket. ezért nyugat-németországból korszerű, nagyteljesítményű a-broncs-hengerlőgépet szereztek be. a két művelet - tágitás és hengerlés - végzésére alkalmas géppel, s az üzemeltetéshez megépülő új izzító és hőkezelő kemencékkel a mostaninak mintegy felével, évi kilencezer tonnával több vasuti keréka-broncs készül majd lényegesen gazdaságosabban és jobb minőségben. a hengerlőgép kiszolgálásának gépesítésével hozzávetőlegesen harmadával csökkenthető lesz a munkaerő létszám is. így a mintegy ötven millió forintot igénylő üzemfejlesztés költsége három éven belül megtérül. a rövidlejáratú bankhitelből megvalósuló korszerűsítéshez ebben a hónapban hozzáfognak és a terv szerint ez év augusztusában befejezik. a szerelési munkában részt vesznek majd nyugatnémet szakemberek is. /mti/

...-

10.10/a

10% Lulu

- 15 -

bb 23. helytörténeti lexikon zala megyéről

vid/tné/m/fm

1965. május 12.

a zala megyei helytörténeti kutatókból alakult munkabizottság a megye helytörténeti lexikonjának összeállításán dolgozik. a lexikon előreláthatólag két év múlva jelenik meg, s a megye valamennyi településének vázlatos történetét tartalmazza. érdekessége, hogy nemcsak a jelenlegi megye területét, hanem a történelmi zala megye adatait dolgozza fel, benne lesz a ma veszprém megyéhez tartozó balatonfüredi, tapolcai, sümegi és kőszthelyi járás településeinek története is. /mti/

...

bb 24. garancialevelet kapnak az új lakások tulajdonosai - építő kiesz-brigádok érdekes kezdeményezése pécsen

vid/lkm/ki

1965. május 12.

országosan is figyelemre méltó kezdeményezés született a baranya megyei építőipari vállalatnál a minőség javítása érdekében. lőrincz tiber ifjúsági szocialista brigádjának javaslatára a jövőben az új otthonok lakói garancia-levelet kapnak a kivitelezésben közreműködő kiesz-brigádoktól. elsőként a lakás belső díszét, szépségét adó festő és mázoló munka minőségéért adnak biztosítékot a fiatalok. amennyiben mégis hiba fordulna elő, azt a brigád gyorsan és térítés nélkül, munkaidő után kijavítja. a vállalat kiesz-bizottságának az a terve, hogy a szerelő részleg tagjait is brigádokba tömöríti, s így ők is garanciát vállalhatnak munkájukért. elsőként pécs legfiatalabb városnegyedében, az új mecsek utcai 76-os számú épületben kaptak garancialevelet a beköltözők. a most átadott garancialevelek tulajdonosaitól néhány hónap múlva személyes látogatás alkalmával tudakolják meg a fiatalok, mennyire elégedettek munkájukkal, hasznosnak tartják-e ezt a módszert. /mti/

...

bb 25. kavicskirakó uszály épül baján

vid/lk/m/ki

1965. május 12.

baján, a folyamszabályozó és kavicskotró vállalat hajókészítő üzemében uszályhajó építését kezdték meg. az uszályt folyami kavics partrarakásához használják majd. a 60 méter hosszú és 10 méter széles uszályra szerelt kanalas rakodószalaggal óránként 300 köbméter folyami kavicsot raknak partra a teherhordó uszályokról. az uszályt jövőre bocsátják vízre. /mti/

...

10.20/a

1040 Zala

- 16 -

bb 28. a növények fejlődését, a talaj szerkezetét vizsgáló izotopos műszereket mutat be a talajtani és agrokémiai kutató intézet a bnv-n

i hbj tm vm vg

1965. május 12.

az idei budapesti nemzetközi vásáron a magyar tudományos akadémia „az atomenergia békés felhasználása” címmel rendezi meg kiállítását, amelyen 11 akadémiai intézet, illetőleg az akadémiaval szoros kapcsolatban levő izotop intézet mutatja be exportra is alkalmas készülékeit. jelentkezik a kiállításon a magyar tudományos akadémia talajtani és agrokémiai kutató intézete is néhány olyan berendezéssel, amely elsősorban a mezőgazdasági szakemberek figyelmét keltheti fel.

az egyik kiállítási berendezés a hordozható dekatroncsöves számláló, amelynek segítségével nyomon követhető a tápanyag mozgása az élő növényben. ez különösen fontos most, amikor viszonylag szűkös műtrágyakészlettel a lehető legjobban akarunk gazdálkodni és tudnunk kell, hogy milyen agrotechnikai módszerek segítségével tudja legjobban hasznosítani a műtrágyát. a másik műszer, amit az intézet bemutat, a fotoszintézis-kamra. a növények, mint ismeretes, leveleiken keresztül is táplálkoznak. tisztítani kell, hogy az oldat formájában permetezéssel a levelekre jutott tápanyag hogyan és milyen mértékben szívódik be a növénybe. ezt az oldatban elhelyezett izotop segítségével a műszer méri és kimutatja. ezek a vizsgálódások rendkívül jelentősek, hiszen például a burgonyát, amelyet egyébként is növényvédelmi okok miatt permetezni kell, a permetezéssel egyidejűleg levélen keresztül is táplálhatjuk. a béta-sugárabszorpció mőszer az élő növények tömegének mérésére alkalmas. eddig az élő növény sulygyarapodását csak úgy lehetett megállapítani, hogy ugyanolyan körülmények között nevelt növények közül egyet-egyet naponta fel kellett áldozni mérés céljaira. izotop segítségével viszont most folyamatosan oldható meg a növények sulygyarapodásának mérése, a növény károsodása nélkül.

különösen jelentős és érdekes műszer a neutronszóródásos talajnedvességmérő. a műszer alkalmazásával nem kell a talajból mintát venni, egészen rövid idő alatt közli a mérőműszer a talaj nedvességét és sűrűségét. ez jelentős most, amikor folyamatosan és gyorsan kell ellenőrizni, hogy az öntözés nyomán mennyi nedvességet szívott be a talaj, folytatni kell-e az öntözést, vagy sem. még az idén a mezőgazdaság 30 ilyen neutronszóródásos talajnedvességmérőt kap. ez az új mérőműszer jó szolgálatokat tesz az építőiparban is, különösen a mélyépítőiparban, hiszen pontosan rögzíti a talaj nedvességét. /mti/

...

10.27/a

1045 Zala

- 17 -

bb 31. kedvezően zárult a szot tüzelőakciójának első hónapja - 236 000 utalványt váltottak be

1 kf/kf/m/vg

1965. május 12.

menetrendszerű pontossággal kezdődött április elején a szot kedvezményes tüzelőakciója.

az akció első hónapjában pontosan kétszer annyi utalványt váltottak be, mint tavaly áprilisban, a budapesti tüker vállalat eddig 122 000 utalványra szállította le a téli tüzelőt, míg országosan 236 000 utalványt váltottak be. ezáltal a következő hónapokban egyenletesebbé tudják tenni a tüzelőellátást, s torlódásmentesen tudják lebonyolítani az akciót. budapestben az elmúlt hónapban 13 000 vagon brikettet, fát és szenet adtak ki a szot utalványokra, a lakosság utalványainak beváltásával egyidőben május elején megkezdték a központi fűtéses lakóházak tüzelőellátását is. a kereskedelem abban a szerencsés helyzetben van, hogy a központi fűtéses házakhoz fontos lengyel, ugynevezett vezetőszenből már most rendelkezésre áll szinte az egész téli szükséglet, a készletek lehetővé teszik, hogy - amennyiben a megrendelők jelentkeznek - a lakóházak téli tüzelőjének szállítását is előbbre hozzák.

a szot tüzelő akciójában egyébként ebben az évben körülbelül százezer utalvánnyal, mintegy 36 millió forint értékű tüzelővel, többet adnak a lakosoknak, a tüzelő választékkal sincsen baj, még a népszerű német brikettből is van elegendő.

a szot tüzelő akciója ugyanugy, mint az elmúlt esztendőben, szeptember 30-án zárul, s október 15-ig, a fűtési idény kezdetéig, valamennyi utalványra leszállítják a tüzelőt. /mti/

...-

bb 30. november: a nemzetközi barátság hónapja - nádasdi józsef nyilatkozata a divsz végrehajtó bizottságának accrai üléséről

1 di/gk/m/zs

1965. május 12.

nádasdi józsef, a magyar ifjúság országos tanácsának elnöke, a kisz központi bizottságának titkára, a demokratikus ifjúsági világszövetség végrehajtó bizottságának accrai ülésén részt vett magyar delegáció vezetője hazatérte után nyilatkozott az mti munkatársának:

/folyt.köv./

10.30/a
1046 Zsolt

- 18 -

bb 30. /november: a nemzetközi ... 1. folyt./ m

- csaknem 60 ország ifjúságának delegátusai vettek részt a tanácskozáson; 19 szervezet küldöttel megfigyelőként, most első ízben kapcsolódtak be a divsz munkájába, a végrehajtó bizottság tagjai és a vendégek sokoldalú véleménycserében elemezték az afrikai ifjúsági mozgalom helyzetét és javaslatokat dolgoztak ki a divsz afrikai tevékenységének gazdagítására. egyebek között úgy döntöttek, hogy több nemzetközi szemináriumon vitatják meg a fiatalok tennivalóit a neokolonializmus elleni harcban, s kezdeményezésekkel, új akciókkal sietnek a szabadságukért, függetlenségükért küzdő népek segítségére. ezenkívül a demokratikus ifjúsági világmozgalom nevében - ugyancsak egy később sorra kerülő nemzetközi tanácskozás fórumáról - állást foglalnak a délafrikai fajüldözés és a faji megkülönböztetés valamennyi formája ellen. a végrehajtó bizottság tagjai - elsősorban a szocialista országok képviselői - hazájuk, illetve szervezetek nevében vállalták, hogy 100 ösztöndíjat biztosítanak az afrikai ifjúsági szervezetek tagjainak, a divsz iskolát s alapít accrában a kontinens ifjúsági vezetőinek képzésére, ezenkívül sürgős orvosi és egyéb segítséggel vállal részt a kongói, illetve angolai menekültek gondjainak, nehézségeinek enyhítéséből. itt említem meg, hogy az ülésszak határozata alapján basutóföld, dominika, gambia, ruanda, sierra-leone fiataljainak szervezetét és a japán szocialista ifjúsági szövetség teljes jogú tagként, a perui ifjúsági szervezet pedig megfigyelőként elfoglalta helyét a divsz-ben. a tanácskozás visszhangjának ismeretében megállapíthatjuk, hogy mind a véleménycsere, mind az elfogadott határozatok jelentősen erősítették a divsz kapcsolatait az afrikai fiatalok mozgalmaival.

- a végrehajtó bizottság nagy gondot fordított a vietnami és a kongói kérdés tanulmányozására is. önálló napirendként tárgyalta az imperialisták agressziójának következtében kialakult helyzetet és egységesen elítélte a durva provokációkat, banditátamadásokat. állást foglalt a népek önrendelkezési jogának tiszteltbentartása mellett és arra szólította a világ ifjúságát: lehetőségeihez mérten támogassa a vietnami, a kongói és a többi nép szabadságharcát; tiltakozó demonstrációk, gyűlések és más megmozdulások sorozatával emelje fel szavát a hazafiak mellett, s a szolidaritás e megnyilatkozásain kívül anyagiakkal is járuljon hozzá a háboru ütötte sebek begyógyításához. a végrehajtó bizottság ezenkívül elhatározta, hogy a divsz nemzetközi szolidaritási konferenciát hív össze a kongói nép támogatására.

/folyt.köv.. /

10.40/a

1045 Zsolt

- 19 -

/bb 30. november....2.folyt./vm

- Ulésszakon megtárgyaltuk a divsz fennállásának 20. évfordulójával kapcsolatos eseménysorozat programját is. a végrehajtó bizottság kezdeményezte, hogy a fiatalok szerte a világon emlékezzenek meg a jubileumról és november legyen a nemzetközi barátság hónapja. arra szólította a tagszervezeteket, hogy ebben az időszakban delegációk cseréjével, találkozókkal és más eszközökkel erősítsék a különböző országok, kontinensek fiataljait összefűző szálakat.

- hasznos és eredményes munkát végzett tehát accrában a végrehajtó bizottság, s ebben nagy része volt annak, hogy az Ulésszak részvevői egységekre törekedtek. mind a vitában, mind a tanácskozások szünetében lezajlott találkozókon a közös felfogás kialakításáért munkálkodtak, azért, hogy erőink megosztása, szétforgácsolása helyett együtt lépjünk fel az imperialista agresszorok, a gyarmatosítás minden formája ellen s fáradozzunk valamennyi feladatunk megoldásáért. ezt kérte egyébként üdvözlő beszédében a testület tagjaitól a ghanai ifjúsági szövetség vezetője is, aki nyomatékosan hangsúlyozta: csak akkor valósíthatjuk meg céljainkat, ha egységesek vagyunk.

- örömmel számolok be arról, hogy a magyar ifjúság országos tanácsának delegációja tevékenyen részt vett a végrehajtó bizottság munkájában. hallatta szavát a vietnami helyzettel foglalkozó véleménycserében, beszámolt a kisz központi bizottságának szolidaritási határozatáról és a városok és falvak fiataljainak megnyilatkozásairól részt vett az általános vitában is. egyebek között bejelentette, hogy készek vagyunk segíteni a divsz afrikai tevékenységet. ugyanakkor foglalkozott a divsz soron következő hetedik kongresszusának feladataival.

- felhasználtuk az alkalmat arra is, hogy tovább erősítsük kapcsolatainkat a különböző afrikai ifjúsági szervezetekkel. így például megbeszéléseket folytattunk a ghanai, a kameruni, a szudáni fiatalok vezetőivel. ezenkívül hazafelé jövet találkoztunk az olasz kommunista ifjúsági szövetség és a proletáregység olasz szocialista pártja ifjúsági szervezetének képviselőivel. - fejezte be nyilatkozatát nádasdi józsef./mti/

- . -

bb 33. a Luna-5 kísérlet jelentősége - a földről tisztázhatatlan kérdések megoldására nyílt meg a lehetőség

i tz hné vm

1965. május 12.

milyen új távlatokat nyit meg a Luna-5 az űrkutatásban? - ezzel a kérdéssel fordult az mti munkatársa dr. Kulin Györgyhez, az uránia csillagvizsgáló igazgatójához.

/folyt.köv./

10.47/a

- 20 -

10.50 Zek

/bb 33. a Luna-5....1.folyt./vm

- minden ilyen jellegű kísérletnek - hangzott a válasz - két szempontból lehet jelentősége. az egyik önmagában annak az ellenőrzése, hogy lehetséges-e egyáltalán megfelelő fékezés után simán, tehát a finom, érzékeny műszerek teljes épségének megővésével leszállítani az űrállomást az idegen égitest felszínén, és pedig annak is előre meghatározott pontján. ha azután ebből a szempontból a kísérlet sikerül, ezzel rögtön további, még sokkal lényegesebb vizsgálatok lehetőségét teremti meg.

- az első nagy előny már a fékezett leszállás közben jelentkezik. hiszen nyilvánvalóan sokkal tökéletesebb felvételek készíthetők az űrlaboratóriumból ilyen körülmények között, mintha maga a felvevő objektív is másodpercenként több mint egy kilométeres sebességgel száguld a fényképezett tárgy felé. a leszállás után pedig a kamera forgatásával az egész környék jelenhetik meg a képernyőn. ez a televíziós képközvetítés - különösen ha színes felvételeket továbbít a földre - olyan következtetéseket tesz lehetővé, amelyek egész sor mindaddig tisztázatlan, és a földről teljeséggel tisztázhatatlan kérdésre adnak választ.

- ma már annak sincs akadálya, hogy a holdra leszállított űrállomás - esetleg közvetlen földi irányításnak engedelmeskedve, esetleg automatikusan - manipulátorával akár a felszint borító rétegekből, akár a holdat körülvevő gázburokból anyagmintát emeljen be önmagába és azt saját maga a legkorszerűbb fizikai és kémiai módszerekkel vizsgálja meg.

e mintavétel közben szűrhet és válogathat is. a holdon például arra is lehetőség van, hogy a műszerek az ott heverő meteorokat eredeti állapotukban vizsgálják meg, ahogyan az űrben száguldanak, hiszen oda nem valami sűrű légkörön át érkezett meg, amelyben a felizzás következtében régebbi tulajdonságaik lényegesen megváltozhatnak.

- elképzelhető egyébként az is, hogy egy ilyen űrállomás kis automata terepjárót visz magával, amellyel a gyakorlatban lehet ellenőrizni a holdon való mozgást és e mozgás földi irányításának lehetőségét. a holdra leszállított űrlaboratórium akár ennek a terepjárónak a felhasználásával, akár más módon szeizmikus robbantásokat hajthat végre és a rengéshullámok terjedéséből fontos következtetéseket vonhat le a hold belső szerkezetére.

- az már nem különleges feladat, hogy megállapításait az űrállomás megfelelően kódolt jelekkel eljuttassa a földre.

- mindezek az adatok nemcsak azért lényegesek, mert közvetlenül gyarapítják az emberi tudást, hanem azért is, mert megállapításuk nélkülözhetetlen állomás a távolabbi cél, az ember holdutazásának előkészítése útján is. azt, hogy a Luna-5 elé milyen feladatokat tűztek ki alkotói, azt ma még nem tudjuk, de a felsorolt lehetőségek irányába csak az olyan kísérleteken át vezet az út, amelyeket most a szovjet űrkutatási technikának ez a legújabb alkotása testesít meg - mondotta dr. Kulin György./mti/

- . -

10.55/a

- 21 -

11.56 Zek

bb 29. galvanizált műanyagok, rozsdaelleni „védőfáslík„ - magyar kutatóvegyész nyilatkozata külföldi utjáról

vid lk vm ki

1965. május 12.

dr. bácskai gyula kandidátus, a veszprémi nehézvegyipari kutató intézet osztályvezetője visszaérkezett franciaországi tanulmányutjáról, ahol többek között részt vett a hetedik nemzetközi kémiai szalon idei kiállításán. a magyar kutatóvegyész elmondotta, hogy bár a modern kémiai ipar-, a kiállítás tanulsága szerint - forradalminak nevezhető újdonsággal az utóbbi időben nem rukkolt ki, mégis az ipari üzemek által rendkívül jelentősnek ítélt eredményeket mutat fel. a fejlődés leginkább a műszerezéssel és az automatizálással kapcsolatos kutatásoknál mérhető le, ahol egyre inkább a kezelőszemélyzet nélküli, a „gondolkodó„ gépekkel való munkairányítás kerül előtérbe. ilyen berendezéseket ujabban nemcsak a termelőüzemekben, hanem a tudományos vizsgálatoknál is használnak. itt a korszerű mérőkészülékek alkalmazásán túlmenően a segédszemélyzet, - a laboránsok, sőt néhol a technikusok - munkáját is automatikus központokkal végezhetik el. az üzemi automaták egész seregnyi kémikus munkáját teszik feleslegessé és ráadásul „lelkiismeretesebbek„ és hibák esetén „reflexeik„ is gyorsabbak.

a kémiai szalon kiállításán szembe tűnő volt, hogy milyen gyorsan sikerült egyes esetekben a gyakorlatban is megvalósítani a kutatóvegyészek elképzeléseit. a francia ipar elsősorban mutatta be az érdeklődőknek a galvanizált műanyagcsaládokat. ez azt jelenti, hogy a szakemberek gazdaságosan megoldották, hogyan lehet az elektromos áramot nem vezető műanyagot „rákényszeríteni„ tulajdonságának megváltoztatására és így lehetővé válik a műanyagok krómozása, nikkelezése. az új módszerrel készített termékek, például gépkocsi keréktárcsák, diszító karosszéria elemek, háztartási készülékek, stb. külsőre teljesen hasonlóak a már megszokott fémes szerkezetekhez, de sokkal könnyebbek, tartósabbak és a korrózió nem tesz bennük kárt.

megtalálták a módját az egyre szaporodó földalatti csővezetékek tökéletes védelmének is. az olaj vagy földgázvezetékeket például elektromos árammal óvják meg a rozsdásodási folyamatok pusztításától. segédanyagként a hagyományos, olajjal kezelt juta-pólya helyett, a szigetelőszalaghoz hasonlítható műanyag „fáslík„ alkalmaznak, amely a nedvesség számára hozzáférhetetlenné teszi a fémfelületet. a modern vegyipar számottevő haladásról tett tanubizonyosságot a saválló ötvözetek választékának bővítésével is. a saválló ötvözetek hegesztésére is rendelkezésre áll már olyan módszer, amellyel elkerülhetik, hogy a varratok helyét idővel kikezdje a rozsdá. ez növeli az üzembiztonságot a gyárak vegyiberendezéseinél - mondotta a nemzetközileg is ismert magyar kutatóvegyész. /mti/

11,40/m

1116 Leli

- 22 -

bb 34. timár mátyás fogadta cyrus eatont

k sz/tné/m/vg

1965. május 12.

a hazánkban tartózkodó amerikai közéleti személyiséget cyrus eatont, feleségét és fiát szerdán délelőtt a pénzügyminisztériumban timár mátyás miniszter fogadta. a látogatásnál jelen volt bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes. /mti/

...

bb 35. kádár jános fogadta cyrus eatont

k sz/tné/m/vg

1965. május 12.

kádár jános, a kormány elnöke szerdán délelőtt a parlamentben fogadta a hazánkban tartózkodó cyrus eaton lenin békedíjas amerikai közéleti személyiséget és feleségét. a megbeszélésen jelen volt timár mátyás pénzügyminiszter. /mti/

...

bb 36. hazaérkezett az ndk-ból a magyar párt- és kormányküldöttség

t vt tné vm zs

1965. május 12.

szerdán visszaérkezett budapestre a magyar párt- és kormányküldöttség, amely gáspár sándornak, az mszmp politikai bizottsága tagjának, az elnöki tanács helyettes elnökének vezetésével berlinben részt vett a német nép fasizmus alóli felszabadulása 20. évfordulójának ünnepségein.

a delegációt a ferihegyi repülőtéren komócsin zoltán, az mszmp politikai bizottságának tagja, nagy józsefné könnyűipari miniszter, gyenes andrás, az mszmp kb külügyi osztályának vezetője, bojti jános külügyminiszterhelyettes, és soos gábor földművelésügyi miniszterhelyettes fogadta. helyettes

jelen volt a fogadtatásnál wilhelm meissner, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövete is. /mti/

..-

11.50/a

12 Leli

- 23 -

bb 37. színes növényhatározón és növénynév-szótáron dolgozik
dr. csapody vera, a 75 éves botanikus-festő

i 10 vm ká 1965. május 12.

két új művét rendezti sajtó alá dr. csapody vera, a természet-
tudományi múzeum növénytárának tudományos munkatársa, aki a
napokban töltötte be 75. évét.

Legújabb rajzai fiatalok, diákok részére készültek: a rövid-
sen megjelenő első középiskolai színes növényhatározót illusztrál-
ják. a nagy növényhatározóknál egyszerűbb, közérthetőbb szöveget
dr. simon tiber, az ötvös loránd tudományegyetem docense írta: a
320 legfontosabb hazai növényfajt - vadontermő és kulturnövényeket,
virágokat és gombákat - dr. csapody vera rajzai elevenítik meg.

a legkiválóbb magyar botanikus növényillusztrátor, csapody vera
neve már régen közismert, nemcsak itthon, hanem az ország határain
tul is. több mint 10.000 akvarellje tudományos hűséggel és egyben
művészi ábrázolja a magyar flóra valamennyi növényfaját. illusztrá-
cióival eddig 30 könyv jelent meg, közöttük elsősorban a nemrég
elhunyt dr. jávorka sándor kossuth díjas akadémikus művei. dr. csa-
pody vera négy évtizeden át volt a világhírű magyar botanikus munka-
társa; legnépszerűbb közös munkájuk, az „erdő-mező virágai”, eddig
öt magyar és két szlovák nyelvű kiadásban, csaknem 100.000 példány-
ban került az olvasók kezébe.

másik, most készülő műve munkásságának eddig kevésbé közismert
oldalát mutatja be. dr. csapody vera ugyanis nemcsak a növények for-
máját, színét, azaz rajzban megörökíthető tulajdonságait ismeri
kiválóan, - hanem a nevüket is. évtizedek alatt, gyűjtőutjai során
16.000 növénynevet jegyzett fel, főként azokat a találó elnevezése-
ket, amelyek a magyar népi nyelv gazdagságából, ötletességéből születtek
az ország különböző tájain. nagyrészt ennek a paratlan gyűjte-
ménynek a felhasználásával jelenik meg rövidesen az első magyar-la-
tin növénynév-szótár, dr. csapody vera és dr. priszter szaniszló
egyetemi docens közös munkája. a szótár a magyarországon előforduló
valamennyi virágos és virágtalan növény magyar és latin nevét közli,
mégpedig az előbbieknél számos változtatást is. így, bár csak 4000
növénynevezésre terjed ki, mégis mintegy 10.000 címszót tartalmaz.

a még ma is tevékenyen dolgozó dr. csapody verát 75. születésnapja
alkalmából a munka érdemrend ezüst fokozatával tüntették ki. /mti/

13.00/a

1316 Lili

- 24 -

bb 38. újabb harmincöt szocialista brigád a zalaegerszegi
ruhagyárban

vid/lk/m/ki 1965. május 12.

a zalaegerszegi ruhagyárban értékelték az 1964. évi szocia-
lista brigádversenyt. a gyárban negyvenöt brigád, mintegy 800
dolgozó, versenyzett a szocialista cím elnyeréséért, közülük 35
teljesítette a szocialista munkabrigád cím elnyeréséhez szüksé-
ges feltételeket, elsősorban az exportra készített gyermekruhá-
zati cikkek kiváló minőségével érdemelték ki a megtisztelő cí-
met. /mti/

bb 39. neves angol professzor látogatása hazánkban

i tz/sk/m/vg 1965. május 12.

érdekes vendége volt az elmúlt napokban a magyar tudományos
életnek, a. e. vincent angol professzor, a nemzetközi tudomá-
nyos élet egyik ismert személyisége tett látogatást hazánkban.

a manchesteri egyetemen ő vezeti az összes „földtudományokkal”,
foglalkozó tanszékeket, a paleontológiától a geokémiáig. kéthetes
magyarországi tartózkodása alatt meglátogatta földtani, ásvány-
és közéleti, geokémiai és kémiai intézeteinket, megbeszélése-
ket folytatott magyar kollégáival és a terepen tanulmányozta ha-
zánk érdekesebb földtani képződményeit, elsősorban a miocén kor-
ban keletkezetteket, mert hazájában ez a földtani korszak az eddigi
megállapítások szerint nem hagyott maga után olyan nyomokat mint
amilyenek például a mi északi hegységeink.

a professzor két előadást is tartott budapesten. különösen nagy
érdeklődést váltott ki egy újfajta elemző eljárás, az úgynevezett
neutronaktivációs módszer ismertetésével. ez a módszer az ásvá-
nyokból a neutronokkal való bombázás hatására kilépő sugárzás
alapján határozza meg összetételüket, mégpedig rendkívül pontosan.
ez a sugárzás ugyanis még a tonnás anyagtömegben rejtőző egyet-
len századgrammnyi elemek jelenlétét is elárulja.

vincent professzor kedden utazott el hazánkból. /mti/

13.10/a

1316 Lili

- 25 -

bb 40. társadalmi munkát szerveznek a népfront kisiparos aktivistái az árvizkárosultak megsegítésére Győr-Sopron megyében

vid/lk/m/ki

1965. május 12.

Győr-Sopron megyében a hazafias népfront szervezetei is kiveszik részüket az árvizkárosultak megsegítéséből. két évvel ezelőtt, amikor a belvizek öntöttek el több kisalföldi községet, rábaszentmihályon egy idős asszony rombadólt házát építették újjá a népfront kisiparos aktivistái. most a kisiparosok szintén társadalmi munkát szerveznek a legjobban rászorultak megsegítésére. ha megindul az építkezés a kijelölt házaknál megjelennek a társadalmi munkát felajánlott kisiparosok, ácsok, kőművesek, asztalosok, bádogosok és a szakmájukba vágó munkák elvégzésével segítik, gyorsítják az otthonok építését. /mti/

...-

bb 42. 23,272 kilométer hosszú vonalon járnak a MÁV autóbuszok - május 30-án lép életbe az új menetrend

1 hbj/gg/m/vg

1965. május 12.

A MÁV autót eddig minden évben külön adott ki menetrendet nyárra és külön télre. az idén szakított ezzel a gyakorlattal, s Magyarországon első ízben egy évig, - 1965. május 30-tól 1966. május 21-ig lesz érvényben a MÁV autót menetrendje, ugyanígy mint a MÁV-nál.

A MÁV autót új, hivatalos menetrendje 30.000 példányban jelenik meg, amelyet a közönség a MÁV autót és a MÁV pályaudvarokon, illetve az ibusz-nál és az utasellátónál vásárolhat meg. a hivatalos menetrendkönyv 16 oldalas melléklete feltünteti, hogy az üdülőtényben mikor és hol közlekednek autóbuszok a Balaton környékén és a mátra vidékén. az érdeklődő tehát könnyen tájékozódhat az idényjellegű utazási lehetőségekről.

az új menetrend szerint újabb 11 községet kapcsolnak be a MÁV autót hálózatába, s így május 30-tól összesen 2759 községet, települést érintenek a MÁV autót buszok. a vonalhossz 76 kilométerrel növekszik és így 23,272 kilométer hosszú útvonalon szállítják az autóbuszok az utasokat.

terebélyesedik a MÁV autót nemzetközi kapcsolata is. 1964-ben még csak hat vonalon járt menetrendszerűen magyar autóbusz Csehszlovákiába. az idén 14 vonalon Csehszlovákiába és három vonalon Jugoszláviába. a hivatalos autóbuszmenetrendkönyv ugyan még nem tartalmazza, de valószínűleg a nyári fődényben 4-5 vonalon Magyarország és Ausztria között is megindul a nemzetközi autóbuszközlekedés. /mti/

- 26 -

13.15

1321 Lelk

bb 41. megkezdődött a vásárépítés utolsó szakasza - ötezer munkás dolgozik a vásárvárosban

1 sz tné vm vg

1965. május 12.

május 21-én nyílik az idei budapesti nemzetközi vásár, s bár a vásárépítés tervszerűen halad, a nyitásig még sok tennivaló van. a vásárvárosban folyó munkákról Schiffert Ferenc, a vásárigazgatóság műszaki osztályának vezetője az Mti munkatársának a következő nyilatkozatot adta:

- ez évben a Liget védelmét figyelembevéve nem épültek újabb nagy pavilonok, de a régiók felújítása, egyrésztük megnagyobbítása, illetve átépítése is sok munkát jelentett. a korábban már modernizált lengyel és Csehszlovák pavilonok szomszédságában lévő Jugoszláv kiállítási épületet például, amely téglából volt, acélpanel szerkezetre építettük át és üvegfelületű körítőfallyal láttuk el. az osztrák és az angol pavilont is kibővítettük és üveghomlokzatot kapott néhány olyan csarnok is, ahol a különböző külföldi kiállítók szakmai csoportosításban mutatják be termékeiket. nagyarányú építőmunka folyt a könnyűipar emeltesre kiképzett pavilonjában. a vásárépítés most újabb szakaszához érkezett, mind az 52 kisebb nagyobb pavilon elkészült, s valamennyit átadtuk a kiállítóknak, hogy megkezdhessék az áruk elrendezését. elsőként a nagyobb technikai berendezések kerülnek a pavilonba, többségük szereléséhez már hozzá is láttak.

- megépültek a vásárváros új aszfalt utburkolatai is, s most már - különösen a túsarku cipőt viselők örömeire - az összes pavilonhoz jó úton lehet eljutni. az időjárás ezuttal nem kedvezett a vásárépítőknak. az esőzés különösen a pavilonok külső festését és a parképitést hátráltatta. 80 parképitő látott munkához, 50.000 négyzetméter terület rendbehozása, gondozása sok-sok ezer tavaszi virág kiültetése a feladatuk. a pavilonok is új köntöst kapnak, a főtér épületeit a zöld környezetbe beillő sárga árnyalatokra és más pasztell-színekre festjük. a Petőfi pavilon homlokzatának felfrissítése már befejeződött és most van soron a Kossuth pavilon homlokzatának festése. a Petőfi csarnok előtt már elhelyezték a vásárra legkomplikáltabban szállított kiállítási tárgyat, az új típusú csuklós villamost, amely maga előtt lerakott síneken jutott el kijelölt helyére.

- kibővítettük a vásár energia-hálózatát, amely az eddigi 600.000 kilowatt helyett most 700.000 kilowatt áramot szolgáltat majd a vásár világításához és a kiállított működő gépek bemutatásához. ez az energiamegnövekedés egyébként elegendő lenne egy olyan város számára is, mint például Salgótarján. különös látványt nyújt a vásár este, mivel a most átépített üveghomlokzatú pavilonok ontják majd a fényt, s színes megvilágítást kap a Liget két szökőkútja is.

/folyt.köv./

13.25/a

1341 Lelk

- 27 -

/bb 41. megkezdődött...1.folyt./vm

- a tavalyi kísérlet után ismét felszereltük a három főbejárat közelében az elektromos térképet, amely gombnyomásra jelzi, hol található a keresett kiállítás és milyen útvonalon lehet odajutni.

- most még kissé hangyabolyhoz hasonló a várostiget, ahol a megnyitásig naponta mintegy 5000 munkás dolgozik. az építők fokozatosan átadják helyüket a dekorátoroknak, az árurendezőknek. a vásár képe idén szebb, látványosabb, anyaga gazdagabb lesz, mint az előző években volt - hangzott a nyilatkozat./mti/

bb 45. időjárásjelentés

tné/m

1965. május 12.

a meteorológiai intézet jelenti május 12-én szerdán 12.30 órakor:

a szél fokozatosan mérséklődik

a nyugat-európában csendes, napos viszonylag száraz időjárást biztosító anticiklon lassu mozgása kelet felé az elmúlt 24 óra folyamán folytatódott. keleti oldalán murmanszk, helsinki, minszk, lvov, bukarest, athén vonalában 500-600 km. sávban továbbra is hideg sarkvidéki levegő áramlik a földközi tenger medencéje felé. hatására az érintett területeken felhős, változékony, sokfelé erősen szeles, csapadékos az időjárás. hazánk fölött tegnap erősen felhős volt az ég, sokfelé esett az eső. a lehullott csapadék mennyisége a dunántúlon és az északi hegyvidéken többfelé meghaladta a 5 mm-t, sőt lillafüreden 15, zircen 20 mm, eső esett. a dunántúlon csak nyugati határain volt 1-2 órás napsütés. az ország több részén általában 1-4, északkeleten egy-két helyen 5-6 órán át sütött a nap. a hőmérséklet napközben 10-15 fokig emelkedett, csupán győr és magyaróvár körzetében maradt 10 fok alatt. az éjszaka folyamán a nyugati ország részben 7-10, máshol 2-7 fokig süllyedt. ma délelőtt helyenkint viharos erejű széllel, átfutó esőkkel felhőátvonulások voltak. budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 8,8 fok volt, a sokévi átlagnál 6,3 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 17 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, alig változik. várható időjárás csütörtök estig:

nappal megnövekvő felhőzet, többfelé esővel, egy-két helyen zivattal. ma élénk, helyenkint erős, holnap fokozatosan mérséklődő északi szél. a hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3-8 legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 14-18 fo között. a duna vízállása 585 centiméter./mti/

13,25/m

1342 2. sz.

- 28 -

bb 43. megkezdődött a baráti hadseregek sportbizottságának budapesti értekezlete

t vt/hné/m/zs

1965. május 12.

a magyar néphadsereg központi klubjának nyári helyiségében szerdán megkezdődött a baráti hadseregek sportbizottságának kilencedik konferenciája. a tanácskozáson bulgária, csehszlovákia, a kínai népköztársaság, a koreai népi demokratikus köztársaság, lengyelország, magyarország, mongólia, az ndk, románia, a szovjetunió és a vietnami demokratikus köztársaság hadseregének képviselői vesznek részt.

a résztvevőket - szücs lászló vezérőrnagy üdvözölte. - külön örömlünkre szolgál - mondotta többek között -, hogy körünkben üdvözölhetjük a hős vietnami nép hadseregének küldötteit, annak a hadseregnek képviselőit, amely fegyveres harcban védelmezi hazáját az amerikai agresszorok ellen. a jelenlegi nemzetközi helyzetben nekünk, katonáknak, a hadsereg harckészültségének állandó emelésén kívül fontos feladatunk, hogy még szorosabbra fűzzük a testvéri szocialista országok és hadseregek összefogását. egyebek közt ezt a célt szolgálja ez az értekezlet is.

a megnyitó beszéd után k.p. zsarov ezredes, /szovjetunió/ a baráti hadseregek sportbizottságának elnöke számolt be a legutóbbi ülészak óta végzett munkáról, majd a. cracunescu ezredes /románia/ tartott előadást a fizikai tulajdonságok fejlesztéséről és a különböző fegyvernemeknél szolgáló katonák testmérési adatairól.

a tanácskozás során számos előadás hangzik el a testnevelési és sportképzés témaköréből, a baráti hadseregek sportegyesületeinek tevékenységéről, s több oktató sportfilmet is levetítenek. /mti/

...

bb 44. komor vilmos köszöntése

t ol/hné/m/sr

1965. május 12.

meghitt ünnepség zajlott le szerdán az operaházban. komor vilmos, kossuth-díjas, érdemes művészt, az operaház népszerű karmesterét köszöntötték 70. születésnapja alkalmából. nádasy kálmán igazgató meleg szavakkal üdvözölte komor vilmost az operaház művészei jókívánságaikkal halmozták el./mti/

...

13.45/a

1342 2. sz.

- 29 -

bb 47. befejeződött a tit művészeti választmányainak kétnapos konferenciája

t tf tr vm fm

1965. május 12.

szerdán befejeződött a tit képző-, építő-, zene-, színház- és filmművészeti országos választmányainak a vörös csillag szállóban rendezett kétnapos országos konferenciája. határozatban rögzítették az ősztől kezdődő új ismeretterjesztési év. oktatási tematikáját, többek között összeállították a budapesti józsef attila szabadegyetem 1965-1966-os programját. a fővárosiak népszerű szabadiskoláján művészettörténetből négy, zenetörténetből és filmművészetből két-két évfolyamot indítanak: ki-ki kedve szerint látogathat majd építőművészeti, dzsessztörténeti, zeneesztétikai, színháztudományi, táncművészeti és lakáskulturáról szóló előadás-sorozatokat.
/mti/

bb 49 naponta másfélmillió köbméter vizet szivattyuznak le a szolnok megyei földekről

vid ká sk vm

1965. május 12.

az elmúlt hetek tartós esőzései ismét növelték a belvizzel borított területeket szolnok megyében. jelenleg 1200 holdat takar víz. a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság szivattyúi éjjel-nappal üzemben vannak. tiszaszőlős, karcag, kunmadaras, kunyalu térségében naponta másfélmillió köbméter vizet emelnek át a tiszába, körösbe, zagyvára és más vízfolyásokba./mti/

15.27/-n

-30-

bb 46. a tit országos filozófiai választmányának plenáris ülése

tf/tr/s fm bs

1965. május 12.

a kor embere sokoldalú érdeklődésének megfelelően a témák változatosságát tartották szem előtt a tit filozófiai szakosztályainak 1964. évi rendezvényein: több mint 4.800 előadáson egyebek között filozófia-történeti, ismeretelméleti, vallástörténeti, valláskritikai, etikai, esztétikai kérdésekről tárgyaltak, többszáz ankéton esett szó a dialektikus materializmusról, a társadalom fejlődéstörvényeiről, az antimarxista ideológiák elleni fellépéséről, az összejövetelek, tájékoztatók hallgatónak - illetve a viták kapcsán - részvevőinek száma egy esztendő alatt megközelítette a 250.000-et - így körvonalazták az elmúlt időszak munkáját a tit országos filozófiai választmányának szerdán a kossuth klubban rendezett ideai plenáris ülésén, amelynek fő napirendi pontja az 1965-66-os program megvitatása volt.

dr. sándor pál egyetemi tanár elnöki megnyitója után a tanácskozáson részvevő népművelő filozófusok, tit-előadók meghallgatták wirth ádámnak, az mszp központi bizottsága mellett működő filozófiai munkaközösség elnökének „az mszp központi bizottsága ideológiai irányelveinek érvényesítése az ismeretterjesztésben”, című előadását.

/folyt.köv./

15.42/-n

-30-

bb 46./ a tit országos.../ 1.folyt./s

ezután a.g. harcsev professzor, a szovjetunió tudományos akadémia leningrádi filozófiai tanszékének vezetője szólalt fel, majd a tit országos filozófiai választmánya vezetőségének beszámolója és javaslata alapján határozatot hoztak a következő évad terveiről. eszerint a propagandamunkában előtérbe kerül a szocialista társadalom és a szocialista tudat fejlődés-törvényeinek széleskörű ismertetése, a tudományok, a szocialista erkölcs filozófiai problémáinak megvitatása, a szocialista művészetek esztétikai kérdéseinek vizsgálata. fontos feladat vár a tit-re a világnézetű nevelésben, a kispolgári szemlélet elleni küzdelemben./mti /

--

bb 51. dr. gottsegen györgy,

tm/s bs

1965. május 12.

egyetemi tanár temetése 14-én, pénteken fél négy órakor lesz a farkasréti temetőben ./mti / a

--

bb 52. jeli nap a vas megyei természetvédelmi napok szerdai programján

vid/ká/sk/s bs

1965. május 12.

a vas megyei természetvédelmi napok keretében szerdán jeli napot rendeztek. a résztvevők szombathelyről autóbusszokkal indultak a kám község határában fekvő több mint 120 holdas jeli erdészeti botanikus kertbe. itt dr. nagy lászló erdőmérnök tartott ismeretterjesztő előadást a festői szépségű botanikus kert történetéről, a külföldi fajok honosításáról. a látogatók ezután szakvezetéssel megtekintették a botanikus kertet. délután koszorúzási ünnepséget tartottak a botanikus kert alapítójának dr. ambrózy istvánnak sírjánál./mti /

--

15.46/-n

-32-

Handwritten signature

bb. 48. elindult az első mohácsi kelkáposzta szállítmány exportra

vid/ká/tr/e bs

1965. május 12.

az országban talán sehol sem várják olyan izgalommal minden év májusában a „fagyoszentek”, jelentkezését, mint a baranyai primörtermő tájakon. itt ugyanis a három fő szabadföldi primörnövény - a mohácsi áttelőd kelkáposzta, a villány-siklői zöldborsó és az old-környéki hajtatott burgonya - éppen ilyenkor van kritikus állapotában. az idén, a jelek szerint, nincs ok az aggodalomra, ennek ellenére a gazdaságok felkészültek az esetleges fagyok elhárítására. készenléte helyezették az öntözőberendezéseket, a rőzse- és szalmacsomókat, hogy permetezéssel, illetve füstöléssel védekezzenek. az idei első „fagyoszent”, pongrác - hűvös, szeles idővel jött, de a hőmérséklet az éjszakai órákban nem süllyedt öt fok alá baranyában. mohácson, ahol ezekben a napokban érett be a zsenge, vitamindús kelkáposzta, éppen pongrác napján indították az első exportszállítmányt. egy hűtőgépkocsiban harminc mázsa primört szállítottak ausztriába a mohácsi új barázda tsz-ből. a kelkáposztafejek szépek, egészségesek, átlag 25-30 dekásak. a villány-siklői dombvonulat alján a korai zöldborsó-vetésekben megjelentek a kis borsóhüvelyek. előreláthatóan május 25. táján - tehát két-három hetes késéssel - kerül piacra ez a baranyai primör. /mti/

--

bb. 50. az első szabadföldi karalábé szállítmány csongrádból

vid/ká/sk/e

1965. május 12.

csongrád megyében a szentes-csanytelek-1 zöldségtermesztő tájon megkezdődött a szabadföldi karalábé szedése. az idén kevés napfény érte a kertészeti növényeket, ezért lassabban fejlődtek, de gondos munkával, korai palántázással sikerült ellensúlyozni az időjárás mulasztásait. ennek köszönhető, hogy a csanyteleki tiszta termelőszövetkezetben és a szentesi járás termelőinek kiskertjeiben már terem a korai karalábé.

a szedés most még válogatással történik, mert csak az öt centiméternél nagyobb átmérőjű karalábék kerülhetnek szállításra. a külföldre szánt primöröket egyelőre nem kötik csomókba, hanem darabos áruként szállítják az ndk-ba és csehszlovákiába. eddig mintegy 300 000 karalábét szedtek fel. a szentesi körzet összesen 30 millió primör karalábét ad bel- és külföldi piacra. /mti/

--

15.50/-n

-33-

Handwritten signature

bb. 32. a szerkesztőségek figyelmébe

zs/tm/e zs

1965. május 12.

kérjük a szerkesztőségeket, hogy mai bb. 32-es számú /péter jános fogadta a.a.gromikot című/ hírünk helyett az ugyan-csak 32-es számmal kiadott következő hírünket használják fel:

„a.a.gromiko, a szovjetunió külügyminisztere magyarországi baráti látogatása során május 12-én találkozott péter jánossal, a magyar népköztársaság külügyminiszterével. a két külügyminiszter eszmecserét folytatott a két felet érdeklő időszere nemzetközi kérdésekről. a megbeszélés meleg, baráti légkörben folyt le. /mti/

---

bb. 56. Louis armstrong junius 9-én budapesten vendégszerepel

t áe/hné/e fm

1965. május 12.

Louis armstrong, a világhírű dzsesszművész junius 9-én budapestre érkezik. a nagy érdeklődéssel várt eseményről keszler pál, az országos rendezőiroda igazgatója szerdán tájékoztatta az újságírókat.

armstrong és 12 tagu együttese európai turnéja során stockholmból jön fővárosunkba, s csak egyetlen napot tölt itt. megérkezésének estéjén a népstadionban ad egy hangversenyt. az együttesel érkezik jewell brown, az ugyancsak világszerte ismert néger énekesnő is.

Louis armstrong vendégszereplése a budapesti könnyűzenei élet jelentős eseménye. a dzsessz kiváló mesterét jól ismeri a magyar közönség is. a 65 éves művész csaknem fél évszázad óta a modern könnyűzenei műfaj páratlanul eredeti, alkotó, alakító, stilusteremtő egyénisége, aki mint trombitaművész, zenekarvezető és énekes szerzett világhírnevet. /mti/

15.59/-n

-34-

bb 59. megkezdődött a szocialista irodalomtörténeti intézetek vezetőinek konferenciája

ms/gk/s zs bs

1965. május 12.

szerdán a magyar tudományos akadémia irodalomtörténeti intézetében megkezdtek kétnapos tanácskozásukat a szocialista országok akadémiai irodalomtörténeti intézeteinek vezetői. a magyar kezdeményezésre összehívott tanácskozáson a szovjet, bolgár, csehszlovák, jugoszláv, lengyel, ndk-beli és román, valamint magyar irodalomtörténeti intézetek vezetői vitatják meg a szorosabb irodalomtudományi együttműködés gyakorlati lehetőségeit és módjait. a tanácskozást sőtér istván akadémikus, a magyar tudományos akadémia irodalomtörténeti intézetének igazgatója nyitotta meg.

az összejövetel napirendjén a nemzetközi együttműködés több fontos gyakorlati kérdése szerepel. az egyik: nemzetközi marxista irodalomtudományi folyóirat létrehozása. a tanácskozás második központi problémája a szocialista irodalom kutatásában megvalósítandó szoros együttműködés. további programpont a kelet-európai irodalmak összefoglaló történetének megírása. /mti/

---

bb 60. új, korszerű földművesszövetkezeti éttermek a balaton partján - tájékoztató a földművesszövetkezeti vendéglátóipar nyári felkészüléséről

kz/ká/s bs

1965. május 12.

a földművesszövetkezeti vendéglátóipar és a szövetkezeti zöldség-gyümölcs kereskedelem minden évben fontos részt vállal a balatoni idegenforgalom lebonyolításában. az idei felkészülésnél, mint molnár károly, a szövetség elnökhelyettese tájékoztatójában elmondotta, elsősorban azt vették tekintetbe, hogy az idén előreláthatóan mintegy fél millió fővel növekszik az idegenforgalom. mind a vendéglátóiparnak, mind pedig a zöldség-gyümölcs kereskedelemnek többet kell nyújtania, s az ediginél magasabb színvonalon. a földművesszövetkezetek tavaly és az idén körülbelül 30 millió forintot költöttek, illetve költenek erre a célra. egyes új létesítmények már tavaly az idény végén bekapcsolódtak az ellátásba, igazi premierjük azonban csak az idén lesz.

/folyt.köv./

16.06/-n

-35-

bb 60./ uj, korszerű..../ 1.folyt./s

ilyen többek között a naponta 2.500-2.500 fő ellátását biztosító zamárdi és balatonlellei önkiszolgáló étterem, ugyancsak már a múlt évben elkészült az ábrahámhegyi autósárga és a balatonfüredi halászkert, mindkettő az északi part idegenforgalmi-vendéglátóipari nevezetességei közé tartozik majd. az utolsó simításokat végzik a néhány hét múlva balatonszepezden megnyíló szálló kisvendéglőn, amely 1. osztályú, reprezentatív étterem lesz. a bort két literes „csaprávert”, hordócskákban és kulacsokban szolgálják fel, s ezeket a vendégek, ha kívánják, meg is vásárolhatják.

a déli part vendéglőinek, cukrászdáinak ellátására új cukrász-üzem készül el az idény kezdetéig. a többi földművelés-szövetkezeti kezelésben lévő vendéglő, cukrászda, falatozó, stb. is készen várja a balaton vendégeit.

a zöldség-gyümölcs ellátás javítását szolgálja a rövidesen átadásra kerülő új fonyódligeti raktár. a balatonmáriától balatonlelléig terjedő déli partszakasz üdülőtelepei az idén már innen kapják az árut, s ezzel lényegében sikerült megoldani a s siófoki raktár tehermentesítését. a legfontosabb üdülőtelepeken korszerű és csinos zöldség-gyümölcspavilonok épülnek, megszervezik az északi és a déli part zöldség-gyümölcs ellátása közötti pontos kooperációt, mind mennyiségi, mind pedig minőségi vonatkozásban sokat várnak attól az intézkedéstől is, amely lehetővé teszi, hogy a földművelésszövetkezetek időszakonként és bizonyos cikkek-ből a helyileg kialakult áron vásárolják fel és hozzák forgalomba a zöldségfélét és a gyümölcsöt./mti/

bb 62. udvardi erzsébet festőművész kiállítása veszprémben

vid/j/s fm bs 1965. május 12.

udvardi erzsébet badacsonyi festőművész alkotásaiból szardán kiállítás nyílt a veszprémi bakonyi múzeumban./mti/

bb 61. dr. endrei jános,

gg/s sr bs 1965. május 12.

a minisztertanács tanácsszervek osztályának csoportvezetője gépkocsibaleset áldozata lett. temetéséről később történik intézkedés./mti/

16.12/-n

-36-

bb. 53. „dunai iskola”, címmel kiállítás st.florianban

1 tf/tr/e fm

1965. május 12.

a napokban ismét „utrakelt”, a budapesti szépművészeti múzeum néhány becses műkincse - ez alkalommal a linz melletti st.florian-ba, ahol május végén „dunai iskola”, címmel nagyszabású nemzetközi képzőművészeti kiállítás nyílik. a legnagyobb magyar képtár összesen 38 műtárgyat sorakoztat fel st.florian kolostormuzeumának termeiben. a kollekcióban többek között német mesterak rajzai, metszetei, altdorfer és cranach képei, német szobrászok alkotásai, magyar festők táblaképei szerepelnek. a 16. század eleji késő gótika és a reneszansz kultúra fő központjaiban - a duna középső folyása mentén, bécs, regensburg környékén - kialakult sajátos dunai művészet magyar múzeumban őrzött emlékei nemzetközi tárlaton most mutatkoznak be első ízben. /mti/

bb. 57. ezer személyes korszerű öltöző-fürdő készült el a miskolci drótműben

vid/lk/e k1

1965. május 12.

a miskolci december 4. drótmű folyamatban lévő bővítése során elkészült az ezer személyes öltöző-fürdő és szardán megkezdték átadását. a több mint ötmillió forint költséggel épített háromemeletes épületben a korszerű, fekete-fehér rendszerű öltöző-fürdőn kívül helyet kap majd az üzemorvosi rendelő, valamint az üzemi laboratórium. ugyancsak elkészült és átadásra kerül a bővülő gyár ipari tápvíz-ellátására szolgáló ötven négyzetméteres hűtőtorony, továbbá az ezer köbméteres víztároló medence is. /mti/

bb. 58. 926 millióval gazdálkodnak az idén a szabolcs-megyei tanácsok

vid/tné/e fm

1965. május 12.

az idei költségvetést tárgyalta és hagyta jóvá szardai ülésén a szabolcs-szatmár megyei tanács. a költségvetés összege - a beruházásokkal és felújításokkal együtt - 833.6 millió forint. ehhez járul még a 92.6 millió forintos közsfelújítási alap. így az idén 926 millió forinttal gazdálkodnak a szabolcs-megyei tanácsok. a költségvetési összegnek több mint egyharmadát kulturális, negyedét egészségügyi és szociális célokra fordítják. /mti/

16.20/n

- 37 -

bb. 54. több mint negyedmilliárd értékű új létesítmény budapest-
ten, - ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t hi/tm/e zs

1965. május 12.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága szerdán ülést tar-
tott, s a többi között a tanácsi vállalatok múltévi eredményei-
vel, valamint az idei beruházási terv első negyedévi teljesíté-
sével foglalkozott. tavaly a fővárosi tanács vállalatai, intéz-
ményei 580 millió forintot költöttek új, korszerű gépek beszer-
zésére, s jelentékenyen javították a dolgozók munkakörülményeit.
az élelmiszerkereskedelmi vállalatoknál például csaknem egymil-
lió forintot, a vendéglátóipari hálózatban 3.5 millió forintot
fordítottak öltözők, mosdók létesítésére. a közlekedési vállalata-
toknál hasonló célra csaknem 16 millió forintot használtak fel.
az ezévi beruházások végrehajtása jó ütemben halad. eddig 275
millió forint értékű új létesítmény valósult meg, ebből 120 mil-
lió forint a lakásépítésre fordított kiadás. az újabban üzembe
helyezett nagyobb beruházások közé tartozik például a 9. kerüle-
ti napfény utcai abc-áruház, a rákoshegyi bölcsőde, az apáthy
istván kórházban létesített 120 ágyas új osztály.

értékelte a végrehajtó bizottság a panaszügyek intézésének
tapasztalatait. a tanácsokhoz benyújtott panaszok száma a múlt
évben tovább csökkent, s az ügyek kivizsgálása és intézése gyor-
sabb és alaposabb volt, mint korábban. ennek következtében a
törvényességi kifogás is kevesebb. a panaszügyek beadványok in-
tézésének további gyorsítása, javítása érdekében a tanácsok ille-
tékesei a jövőben az eddiginél gyakrabban tartanak helyszíni
vizsgálatokat.

az ülésen foglalkozott a végrehajtó bizottság a ferencváro-
si duna-part rendezésével is. a petőfi hid pesti hídfőjétől
északra, a közraktár utca és a duna közötti részen körülbelül
2.5 hektár kiterjedésű zöldterületet létesítenek. a rendezési
terv szerint a duna-parton széles, korláttal védett korzót ala-
kítanak ki, a parkban pihenőket, bekerített gyermekjátszótere-
ket és nagyobb labdázótereket építenek. később a parkban rep-
rezentatív cukrászdát rendeznek be.

végezetül utcaelnevezési ügyekben hozott határozatot a vég-
rehajtó bizottság, - mintegy 40, eddig névtelen, vagy számmal
jelzett, illetve azonos nevű utca kapott elnevezést - majd jó-
váhagyta a szervezési osztálynak a tanácsi állandó bizottságok
1965 első negyedévi munkájáról szóló jelentését. /mti/

16.25/n

- 38 -

bb. 55. az ausztriai szakaszon tetőzött a duna árhullám -
budapestnél elsőfoku készültséget rendeltek el

1 sb/tm/e vg

1965. május 12.

a duna ausztriai vízgyűjtő területe fölé áramló hideg
légtömegek lassították a hóolvadást az alpokban. az utóbbi
egy nap alatt kevesebb volt az eső is. az inn völgyében
mindössze 5-6 milliméter csapadékot mértek. így jelentősen
csökkent a vízutánpótlás. ezért kedd reggelről szerda regge-
lig az inn folyó schärdingnél 34 centiméterrel, a felső-duna
linznél 21 centiméterrel apadt. szerdán az ausztriai szaka-
szon, linz és struden között tetőzött a duna árhulláma. a ma-
gyar területen tovább árad a folyó. dunaremeténél egy nap alatt
16 centiméterrel emelkedett a víz. a másodfoku készültség már
kedd óta őrzi a gátakat rajka és vének között, valamint a moso-
ni duna-ág mentén. ezzel a védekezési előkészületekben több mint
egynapos előnyt szereztek, mert a víz csak szerdán délután érte
el a másodfoku készültség elrendelésére meghatározott szintet.
egyébként a gátak mentén nem volt erős szél, s így még nem kel-
lett védekezni hullámverés ellen. a nyugat-dunántuli mellékfo-
lyók gátjain a harmadfoku árvízvédelmi készültség szerdán is ér-
vényben volt.

budapestnél egy nap alatt 13 centiméterrel duzzadt a folyó,
s szerda reggelig 585 centiméterre emelkedett a víz. néhány he-
lyen a víz már 5-10 centiméternyire megközelítette az alsó rak-
part szélét. ezért a fővárosi tanács árvízvédelmi szolgálata dél-
után elrendelte az elsőfoku készültséget. a budai oldalon pedig
az alsó rakpart legmélyebb részét, a margit-hid és a zsigmond tér
közötti szakaszt lezárta a forgalom elől. most már éjszaka is mű-
szaki ügyeletet tartanak és buda déli oldalának gátjait megerősí-
tett figyelő szolgálat őrzi. a megduzzadt folyó medrében a víz
több helyen eltakarta a szennyecsatorna torkolatát. így a főváro-
si csatornázási művek szerdán zsilippel zárta le 11 csatorna be-
ömlőnyílását. a szennyvizet szivattyúkkal emelik át a dunába.
szerdán délutántól - amikor a folyó vízállása elérte a 600 centi-
métert - 13 gépegységgel óránként mintegy 2 500 köbméter szenny-
vizet szivattyúznak. zsilipekkel kellett lezárni a budai oldalon
hét, a pesti parton pedig egy csapadékvizlevezető árkot is. az
előrejelzések alapján budapestnél péntekre, esetleg szombatra
650 centiméter körüli vízállással várható az árhullám tetőzése.
/mti/

16.30/-n

...

-39-

PK

bb 63. péter jános ebédet adott a.a. gromiko tiszteletére
bc/gk/s zs bs 1965. május 12.

péter jános külügyminiszter és felesége szerdán ebédet adott a.a. gromiko, a szovjetunió külügyminisztere és felesége tiszteletére a városligeti gundel étteremben.

résztvett az ebéden fahér lajos, a minisztortanács elnökhelyettese, nemes dezső, az mszmp központi bizottságának titkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai, továbbá a külügyminisztérium több vezető munkatársa.

az ebéden részt vett g.a. gyenyiszov, a szovjetunió budapesti nagykövete, s ott voltak a szovjet külügyminiszter kíséretében levő személyiségek./mti /

-. -

bb 64. kifizették a 18. játékheti Lottó főnyereményt
kf/s vg bs 1965. május 12.

szerdán, az országos takarékpénztár pest megyei fiókjában kifizették a 18. játékhét telitalálatos szelvényére járó Lottó főnyereményt. a nyertes - a nyereményilleték levonása után - 1 928 772 forintot kapott kézhez.

a főnyeremény tulajdonosa, többgyermekes diósdai háziasszony, egyebek között elmondotta, hogy a Lottó megindulás óta játszik, s többször volt már kettős, hármas találat. a 18. játékhéten is egyetlen szelvényt vásárolt a Levélkézbesítőtől, s azon már mind az öt számot sikerült eltalálnia. beszélt arról is, hogy a nyereménnyel rokonságának, testvéreinek és sógorainak a lakásvizonyain akar segíteni, s családjuk több tagjának ajánlódokoz betétkönyvet. a fennmaradó összeg sorsáról műtét előtt álló férje felgyógyulása után döntenek, addig betétkönyvben tartják a pénzt./mti /

16.27/s

-. -
- 40 -

bb 65. töltögetik a krumplit tolnában - üzemben a hideg-
levegős szénaszárítók a duna-tisza közén

vid/kz/s ká bs 1965. május 12.

a szinte naponta megújuló esőzések változatlanul sok nehézséget okoznak mezőgazdasági üzemek dolgozóinak. a kukorica vetésre alkalmas időt úgy kell „ellopkodni”, a szokatlanul csapadékos időjárástól, ugyanakkor országszerte meg kellett kezdeni a már korábban elvetett növények gyomtalanítását helyenként pedig már a pillangósok első kaszálását is. bács megye szövetkezeti gazdaságainak határában már a hét közepén teljes erővel dolgoztak a kézikaszások és rendvágó gépek. az idén - a csapadékos időjárás miatt - különösen előnyös a már az elmúlt években bevetett álványos lucerna-szárítás. nagyon jól hasznosulnak a hideglevegős szénaszárítók is. ezekből bács megyében hetvenet helyeztek üzembe. az alföldi és a déli megyék után az északi fekvésű borsodban is hozzáfogtak a cukorrépa egyeléséhez. a megye híres cukorrépatermő vidékén - a takta-közben - eddig mintegy félezer holdon végeztek ezzel a munkával. sok munkáskezet foglalkoztat a burgonya kapálása is. a nyírásban, ahol a korán vetett előcsíráztatott burgonya magassága eléri az egyarasznyit, helyenként már másodszor kapálják. tolnában több helyen hozzáfogtak a korai burgonya első töltögetéséhez./mti /

-. -

bb 66. megérkeztek az első erdei gyöngyvirág- szállítmányok
cs/sk/s ká bs 1965. május 12.

kedden érkezett budapestre a sopron környéki erdőkből az idei termésű gyöngyvirág első szállítmány, s szerdán befutott a második is, 1200 óriás-csokorral. az erdei termék vállalatnál közölték, hogy a szokottnál későbbben kezdődött az idei gyöngyvirág- idény, s „vékonyabb”, is, mint más években. sopron vidékén kívül jó gyöngyvirágos erdeink vannak még kecskemét és ráckeve környékén, de ezeken a területeken tovább késik a virágzás. kisebb szállítmányokat várhatunk délnyugat-dunántulról is. a jelek szerint a következő napok soproni gyöngyvirág-adagja eléri az 1500 csomót, majd a 2000-et. elsősorban a fővárosi virágért üzletek árúsítják a soproni hegyek legszebb tavaszi virágát, néhány száz csokrot azonban a nagyobb vidéki városoknak is küldtek a szerdai szállítmányból./mti /

16.33/n

- 4d -

bb. 67. hazaérkezett mauthausenből

k vt/tné/e zs

1965. május 12.

a magyar delegáció, amely a partizán szövetség és a náciizmus üldözöttel bizottságának képviselőjében részt vett az egykori náci koncentrációs tábor felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken. /mti/

---

bb. 68. sierra leone miniszterelnökének köszönő távirata kádár jánoshoz

tr/e zs

1965. május 12.

albert m. margai, sierra leone miniszterelnöke táviratban köszönte meg kádár jános miniszterelnöknek az ország függetlenné válása negyedik évfordulója alkalmából küldött jókívánságait. /mti/

---

bb. 69. bécsi vendégszereplésre utazott a az universitas együttes

áe/tné/s sr la

1965. május 12.

nagyszerű franciaországi vendégszereplése után alig egy napot töltött idehaza az ötvös loránd tudományegyetem universitas együttese, s szerdán máris tovább folytatta útját ausztriába. az együttes részt vesz a bécsi egyetem jubileumi ünnepségein. szereplésükkel az ottani studententheater budapesti vendégjátékát viszonozzák. az együttes - amely a közelmúltban második díjat nyert a nancy-i nemzetközi diákszínházi fesztiválon - bécsben is a franciaországban nagy sikert aratott versenydarabját: csokonai „ a özvegy karnyóné „ című komédiáját mutatja be. színre kerül még balázs béla: a kékszakállu herceg vára című műve, amelyet eddig csak bartók operafeldolgozásából ismert a magyar és a külföldi közönség. /mti/

..-

16.50/-n

-42-

bb. 70. hosszú távra feltétlenül indokolt az optimizmus a rákellenes küzdelemben - a nemzetközi rákellenes unió elnökének nyilatkozata

ms/gk/s zs la

1965. május 12.

a magyar tudományos akadémia meghívására hazánkba látogattak és a rákkutatás időszerű kérdéseiről az akadémián nagy sikerű előadássorozatot tartottak a londoni chester beatty rákkutató intézet professzorai. a haddow professzor, a nagy hírű angol intézet vezetője, aki egyben a nemzetközi rákellenes unió elnöke, nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának a rákkutatás helyzetéről.

- ha nem is számíthatunk hirtelen látványos előrehaladásra a rákkutatásban, hosszú távra feltétlenül optimisták lehetünk - mondta a professzor. - ezt a reményt a nemzetközi rákkutatás nagyfokú megélénkülése indokolja. az utóbbi husz évben világszerte rendkívüli mértékben kiszélesedett a kutatás, megsokszorozódott a munkában résztvevők száma. a komoly előrehaladásra a legtöbb reményt a kutatók nemzetközi együttműködése nyújtja. az alap kutatások eredményeit világszerte igyekeznek gyorsan fölhasználni a gyógyításban, részben a hagyományos terápia, a sebészi és sugárkezelés fejlesztésében, részben pedig egyes megbetegedések, mint például a leukémia / fehérvérűség / vegyszerrel történő gyógyításának kidolgozásában. nem kevésbé jelentősek a megelőzést célzó kutatások és a korai diagnosztika tökéletesítését célzó erőfeszítések, hiszen köztudomású, hogy a kezdeti időszakban történő kezelés nagy százalékban lehetővé teszi a gyógyulást.

- az unió különböző módokon igyekszik elősegíteni a kutatók együttműködését. felmerült olyan javaslat is, hogy hozzanak létre nemzetközi rákkutató intézetet. ennél célravezetőbbnek találnánk olyan nemzetközi alapítványt, amely anyagilag támogatná az egyes országokban folyó kutatásokat. a nemzetközi rákellenes unió rendelkezésére áll az eleanor roosevelt - alapítvány ésvi 300 000 dollárja. ebből az összegből lehetővé tesszük elsőrangú szakemberek hosszabb idejű munka- tanulmányutjait külföldi országokban. az utolsó három évben 90 ösztöndíjat adtunk ki az alapítványból. négyévenként megrendezzük a rákkutatók nemzetközi kongresszusát. nagy jelentőséget tulajdonítunk a regionális szimpoziumoknak, amelyek az illető földrajzi terület jellegzetes rákos megbetegedéseivel foglalkoznak, amilyen például afrikában a májrák problémája.

- a chester beatty intézet kutatásai részben a rák kezelésére, részben a vegyszeres gyógyítás kidolgozására irányulnak. /folyt.köv./

17.00/-n

-42-

bb 70./ hosszú távra..../ 1.folyt./s

tanulmányozzuk a rákkeltő biológiai, kémiai, fizikai tényezők, különböző vírusártalmak hatását és egymáshoz való viszonyát. egyre nagyobb helyet foglal el munkánkban a daganat-immunológia, valamint a biológiai szempontból fontos nagy molekulák, fehérjék, enzimek vizsgálata, a kromoszómák finomszerkezetének tanulmányozása. vizsgáljuk továbbá a különböző daganatok jellegzetességeit, valamint a mutáció szerepét a rák keletkezésében.

- kapcsolataink a magyar rákkutatókkal nem mai keletűek - mondta befejezésül a professor.- sokan látogattak már hozzánk és tőlünk is számosan fordultak meg Magyarországon, reméljük, hogy ez a kapcsolat a jövőben még inkább elmélyül és kölcsönösen segíti munkánkat./mtl /

-. -

bb 72. közlekedési balesetek

sk/s zs la

1965. május 12.

az 1. kerületben a krisztina köruton tóth eszter, 14 éves iskolai tanuló szabálytalan helyen ment át az uttesten és elütötte egy személygépkocsi. a kisleányt súlyos sérüléssel szállították kórházba.

a xvi. kerület sashalom, szabadság ut 23.szám előtt, cserna istván, 37 éves diszpécser, ittasan egy mozgásban lévő autóbuszra akart szállni. a lépcsőről visszaesett és súlyos sérülést szenvedett.

a xx. kerületben soroksáron, a haraszti uton szabó sándor 35 éves motorszereelő motorkerékpárjával nekiütközött egy álló személygépkocsinak. a motorkerékpárost súlyos sérüléssel szállították kórházba.

a ii. kerület szilágyi erzsébet fásor és nyul utca torkolatánál császár rudolf, 38 éves műszaki ügyintéző személygépkocsijával nem adott elsőbbséget a gyalogátkelőhelyen és elütötte tildy józsef 60 éves segéd munkást, akit súlyos sérüléssel szállították kórházba.

a xiii. kerület fűrst sándor utca 27. szám előtt farkas róbert 11 éves kisfiu féktávolságon belül lépett egy 76-os trolibusz elé. a hirtelen fékezés következtében a trolibusz utasai közül özv. steiner gyuláné, 73 éves budapesti lakos súlyosan, két másik utas könnyebben megsérült./mtl /

-. -

17.09/s

- 44 -

bb 71. a malév budapest - damaszkusz közötti járatának ünnepélyes megnyitása alkalmából magyarországra érkezett szíriai delegáció látogatásai - magyar küldöttség utazott szíriába

tr/kf/s vg la

1965. május 12.

a malév budapest - damaszkusz közötti járatának ünnepélyes megnyitása alkalmából május 8-án 27 tagú szíriai delegáció érkezett magyarországra dr. ali assaad khandji, a szíriai külügyminisztérium főtthkárának vezetésével. május 8-án este római rudolf közlekedés - és postaügyi miniszterhelyettes vacsorát adott a szíriai delegáció tiszteletére a gellért szálló gobelín termében.

május 9-én a küldöttség egésznapos balaton- körüli kirándulást tett, melynek során ellátogatott keszthelyre, névizre, tihanyba és balatonfüredre.

május 10-én mód péter, a külügyminiszter első helyettese fogadta dr. ali assaad khandji-t, a szíriai delegáció vezetőjét, majd ebédet adott a delegáció vezetője és felesége tiszteletére a gundel étteremben.

ugyanekkor fogadta posta lászló, a kulturális kapcsolatok intézetének alelnöke youssef chahra-t, a szíriai művelődésügyi minisztérium főtthkárát, csémi károly vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, vezérkari főnök pedig zouheir ghazal brigádtábornokot, a szíriai honvédelmi minisztérium főtthkárát, youmni demloge szíriai légügyi főigazgatót és abdul ghani jamal-t, az új damaszkuszi repülőtér építési igazgatóját.

délután dr. csanádi györgy közlekedés és postaügyi miniszter fogadta a delegáció vezetőjét, majd este dr. vitéz andrás, az országos idegenforgalmi hivatal vezetője vacsorát adott a delegáció tiszteletére a vörös csillag szállóban.

május 11-én a delegáció autóbusz-, illetve hajókirándulást tett visegrádra és esztergombra, majd budapestre visszaérkezve megtekintette a parlamentet és a nemzeti galériát.

este kiss dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes bucsuvacsorát adott a szíriai delegáció tiszteletére a gundel étteremben. a vacsorán résztvett szarka károly külügyminiszterhelyettes és római rudolf közlekedés és postaügyi miniszterhelyettes, a külügyminisztérium, a közlekedés- és postaügyi minisztérium, valamint a malév több vezető munkatársa.

/folyt.köv./

17.50/-n

-45-

bb 71./ a malév..../ 1.folyt./s

május 12-én, szerdán a szíriai delegáció elutazott magyarországról, ugyanazzal a repülőgéppel magyar delegáció utazott damaszkuszba., kiss dezső közlekedés- és postaügyi miniszter-helyettes vezetésével. a magyar és a szíriai delegáció bucsuztatására a repülőtéren megjelent rónai rudolf közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes. dr. ali assaad khandji, a szíriai külügyminisztérium főtájtára csütörtökön utazik el budapestről prágába./mti /

..-

bb. 73. halálos gázolás

vid/j/e zs

1965. május 12.

debrecen határában halálos baleset történt. ivanov jános 31 éves debreceni lakos, a józsa január 1. tsz kertésze motorkerékpárján figyelmetlenül haladt a dűlőuton, amelyet keresztezett a debrecen-tiszalöki vasúti vágány. ráhajtott a sínekre és a vonat halálra gázolta. az ügyben a hajdu-bihar megyei rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti osztálya vizsgálatot indított. /mti/

...-

bb 75. borverseny szekszárdon

vid/ká/tr/s la

1965. május 12.

szekszárdon megyei borversenyt rendeztek szerdán. kilencvenegy borminta közül választotta ki a legjobbakat a husz tagu zsüri.

a vörösborok versenyében a biritói állami gazdaság tavalyi évjárata oportója, valamint cabernet bora bizonyult a legjobbnak. a fehér borok sorában a szekszárdi állami gazdaság 1963. évjárata olaszrizlingjét és a biritói állami gazdaság tavalyi leányka borát találták a legkiválóbbnak. elismerést aratott a szekszárdi háromházi györgy 1963. évi olaszrizlingje és szabó gábor szekszárdi borosgazda olaszrizlingje. a zsüri véleménye szerint a mostani borok a tavalyiaknál jóval egészségesebbek, jobban kezeltek./mti /

..- n

18.10/-n

-46-

bb. 74. öt vevő két perc alatt - a közért-tanulók pénztárkezelési versenye

t kf/tm/e la

1965. május 12.

az élelmiszerkereskedelmi tanuló iskola, a kpvdaz budapesti bizottsága és a tanács élelmiszerkereskedelmi irodája az idén is megrendezte a harmadéves tanulók pénztárkezelési versenyt. a kerületi vetélkedők után a 600 résztvevő közül legjobbnak bizonyult 145 tanuló szerdán a 13. kerületi közért mautner sándor utcai kulturális termében döntő versenyen adott számot arról, hogy nemcsak a pulatok mögött, hanem az önkiszolgáló boltok legfontosabb posztján, a pénztárban is megállja helyét.

a 145 versenyző 29 csapatban ötösével „mérkőzött... a pénztárosoknak egymás után öt vevő kosarát kellett kiüríteniük, összesen 40 féle cikk árát leblokkolniuk, a visszajáró pénzt visszaadniuk. ehhez a munkához nemcsak ügyes, gyors kézjárás, hanem mintegy 500-600 féle cikk árismerete is szükséges. a boltok tapasztalt „profi” pénztárosai az öt vevővel általában 2, két és fél perc alatt végeznek. a versenyen - a közönség és a stopperórával működő ellenőrök- okozta izgalmak miatt - jónéhány kis pénztáros elszámította magát, s hibájával bizony több másodperccel romlott az eredménye. azonban így is sokan 3-4 perc alatt teljesítették a feladatukat, s nem egy ügyeskedő, gyors tanuló erősen megközelítette a felnőttek teljesítményét.

a késő délután végetért egésznapos versenyen a 29 csapat közül a 13. kerületi közért vállalat egyik ötös csapata szerezte meg az első helyet. úgy látszik, a hazai környezet jó hatással volt a kerületi tanulókra, mert az egyéni verseny győztese is közülük került ki. az első csoportok között induló szepesi borbála, a 13. kerületi közért végzős tanulója két perc 8 másodperc alatt „fizettette le” öt vevőjét, s ezzel a közért-tanulók között ő lett budapest legjobb fiatal pénztárosa.

a jólsikerült verseny eredményét csütörtökön közlik a résztvevőkkel, s egyúttal kiosztják a díjakat. a győztes csapat 2.500 forintot kap, az egyéni verseny első, második és harmadik helyezettjét pedig a kpvdaz kényelmes ingyenes üdülésben részesíti. /mti/

...-

18.16/-n

-47-

bb 76. békegyűlés oroszlányon

vid/tr/s la

1965. május 12.

Komárom megyében szerdán került sor a békehónap első kiemelkedő eseményére. Békenapot rendeztek oroszlányon. az üzemekben, bányákban röpgyűléseken, a lakóterületen csoportos beszélgetéseken vitatták meg a nemzetközi kérdéseket. délután az ady moziban békegyűlést tartottak. ezen résztvett havasi ferenc, az mszmp megyei bizottságának titkára, valamint a demokratikus németország nemzeti frontjának hazánkban tartózkodó küldöttsége, dorothea meinke és manfred flögel, a nemzeti front országos tanácsa elnökségének tagjai, a bekemozgalom jelentőségét erdei ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának főtájtára méltatta.

Komárom megyében a következő hetekben újabb béke napokat, békegyűléseket rendeznek. élménybeszámolókat, baráti esteket, rétegtalálkozókat tartanak. a békeharc jelentőségével foglalkoznak a képviselői, a tanácstagi beszámolókon. béke-tárgyú filmeket vetítenek a filmszínházakban. a rendezvényeken 150 békeharcost tüntetnek ki az országos béketanács aranykoszorus jelvényével./mti /

-.-

bb 77.. olasz vendégek is részt vettek a győri békegyűlésen

vid/sk/s la

1965. május 12.

a hazafias népfront győr-sopron megyei és győr városi bizottsága, a szakszervezetek megyei tanácsa, valamint a társadalmi és tömegszervezetek rendezésében szerdán este békegyűlést tartottak győrött a szakszervezetek jókai mór művelődési házában. a békegyűlés előadója bugár jánosné, a hazafias népfront országos tanácsának főtájtárhelyettese volt.

a nagygyűlésen jelen voltak az olasz bekemozgalom képviselői is, giacomo clandrone, az olasz béketanács titkára, valamint giulio vetto, a velencei békebizottság elnöke./mti /

-.-

18.20/-n

-48-

PK

bb. 78. nagyszerű ankét az ismeretterjesztő tudományos filmekről a miskolci filmfesztiválon

vid/sk/e la

1965. május 12.

a 2. miskolci filmfesztivál harmadik napján mintegy 80 résztvevővel tartották meg a népszerű tudományos filmekkel foglalkozó ankétot. a magyar rendezőkön kívül számos külföldi is jelen volt és felszólt. a hozzászólók megállapították, hogy a magyar népszerű ismeretterjesztő kisfilmgyártás eléri, sőt meg is haladja számos európai ország eredményeit.

a 2. miskolci filmfesztivál külföldi résztvevői szerdán tovább ismerkedtek miskolccal és környékével. délután a magyar, este pedig a meghívott szakmai közönség előtt a külföldi rövidfilmeket vetítették.

csütörtökön kerül sor a filmfesztivál utolsó rendezvényére. a résztvevők a dokumentum filmgyártás kérdéseit vitatják meg, majd pedig a külföldi vendégek a miskolci nehézipari műszaki egyetemen tesznek látogatást.

a 2. magyar filmfesztivál záróünnepségét, valamint a díjak kiosztását pénteken tartják. /mti/

-.-

bb 79. szirmai istván fogadta pablo nerudát

la/s la

1965. május 12.

szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára szerdán fogadta pablo nerudát, a világhírű chilei költőt. a szívélyes, elvtársi beszélgetésen részt vett aczél györgy, az mszmp központi bizottságának tagja./mti /

-.-

18.27/s

- 49 -

PK

bb 80. befejeződött az angol rákkutatók előadásorozata

t ms/gg/s zs la

1965. május 12.

szerdán a magyar tudományos akadémián befejeződött a londoni chester beatty rákkutató intézet vendégprofesszorainak előadásorozata. e. boyland professor a rák keletkezésének biokémiájáról, a magyar származású p. koller professor pedig a kromoszóma-rendellenességekről adott elő. az előadásorozat végén kellner béla akadémiai levelező tag mondott köszönetet a vendégeknek.

/mti/

-. -

bb 81. magyar-német barátsági gyűlés zalaegerszegen

vid/gg/s la

1965. május 12.

a német fasizmus felett aratott győzelem évfordulója alkalmából szerdán magyar-német barátsági napot rendezett a hazafias népfront zalaegerszegi városi bizottsága. erre az alkalomra a városba érkezett siegfried hienzsch, az ndk budapesti nagykövetségének tanácsosa.

délután magyar-német barátsági gyűlést rendeztek a zalaegerszegi sajtgyárban. a gyűlésen dr. hetés ferenc, a hazafias népfront megyei bizottságának elnöke mondott beszédet, majd siegfried hienzsch az ndk életéről, fejlődéséről tájékoztatta a város üzemeiből, vállalataitól és intézményeiből egybegyűlt közönséget. a barátsági gyűlés a zalai együttes műsorával ért véget. /mti/

-. -

19.03/-n

-50-

bb. 82. kovácsolási technológiát tervez az elektronikus számológép

t tz/hné/e vg

1965. május 12.

szerdán délután működés közben mutatták be szakmai közönség előtt a kohó- és gépipari minisztérium vaskohászati igazgatóságának elliot 803/b típusú elektronikus számológépét.

a bemutatóval arra kívánták felhívni elsősorban a kovácsipari szakemberek figyelmét, hogyan rövidítheti meg a számológépek alkalmazása azt a munkaidőt, amit eddig a szabadalakitó kovácsolás technológiájának megtervezése vett igénybe.

a legfeljebb néhány, de többnyire csak egyetlen példányban készülő kovácsipari termékekhez ugyanis minden esetben külön kell megtervezni a gyártási műveleteket. egy-egy ilyen terv elkészítése a mérnök, vagy más műszaki dolgozó munkaidejéből átlag 30 percet vesz igénybe, ami évente - 20 000-30 000 tervet számítva - 10 000-15 000 értékes műszaki munkaidőt jelent.

nemrég azonban a gépipari technológiai intézet szakemberei a számológépet „tanították meg”, a folyamatok technológiájának megtervezésére. ez azt jelenti, hogy a továbbiakban a műszaki szakembernek általában csak 5-8, de legfeljebb 10 adatot kell a megrendelésből kijegyeznie egy ugynevezett adatgyűjtő lapra, amelyet azután lyukkártyán vagy lyukszalagon adnak be a számológépbe, s az másodpercekben mérhető rövid idő alatt elkészíti a technológiai tervet.

a szerda délutáni bemutatón az elliot 803/b gyakorlati feladatok megoldásával bizonyította be, hogy ilyen módon a tervezéshez felhasznált műszaki munkaidő az eddiginek körülbelül tizedrészére csökkenthető. /mti/

-. -

19.08/-n

-51-

bb 83. a finn nagykövet fogadása

t fe/gg/s la

1965. május 12.

erdem olavi raustila, finnország budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete szerdán este fogadást adott abból az alkalomból, hogy a közeljövőben vass istvánnak, az országgyűlés elnökének vezetésével magyar parlamenti küldöttség utazik finnországba.

a fogadáson megjelent vass istvánné, az országgyűlés elnöke, dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, szilágyi béla külügyminiszterhelyettes, ortutay gyula, a magyar- finn kulturális albizottság elnöke, az elnöki tanács tagja, valamint a külügyminisztérium és a kulturális kapcsolatok intézetének több vezető munkatársa./mti /

..-

bb 84. újabb segítség a vas megyei árvizkárak helyreállítására

vid/gg/s la

1965. május 12.

szerdán vas megyébe látogatott dégen imre, az országos vízügyi főigazgatóság vezetője, vályi péter, az országos tervhivatal elnökének első helyettese, és köből józsef, az országos tervhivatal főosztályvezetője.

a vendégeket tóth gyula, az mszmp vas megyei bizottságának első titkára fogadta, majd kelemen ferenc, a megyei tanács vb. elnökhelyettese tájékoztatta őket az árvizról.

a tájékoztató alapján több fontos kérdésben döntés született. a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek alapján szombathelyen rövidesen 24 lakás építését kezdik meg. ezeket azok a kitelepített családok kapják, akiknek lakását teljesen újá kell építeni.

répcelakon négy állami lakás létesül azok részére, akik az árviz előtt állami lakásban laktak, de a víz ezeket tönkretette. a község későbbre tervezett törpe vízművét még az idén elkezdik építeni. teljesen felújítják a tönkrement orvosi rendelőt és lakást is.

a megyében megrongálódott állami lakások helyreállítására további egymillió forintot bocsátottak rendelkezésre.

segítség a megyének, hogy a megrongálódott és elpusztult hidak, utak javításához, újjáépítéséhez szükséges faanyagot, cementet, betonvasat és egyéb anyagokat az országos tervhivatal rendelkezésére bocsátja./mti /

..-

19.35/-n

-52-

bb 85. solohov a magyar írók szövetségében

tf/tr/s sr la

1965. május 12.

mihail solohov, a magyarországon tartózkodó lenin-dijas szovjet író szerdán délután ellátogatott a magyar írók szövetségébe barátú hangy beszélgetésre irodalmi életünk neves képviselőivel, magyar írókkal, költőkkel. dobozy imre, az írószövetség titkára üdvözlő beszédében a többi között hangsúlyozta :

- solohov - régen várt kedves vendégünk - nagyszerű munkássága jó példázza az irodalom társadalmi hivatását, azt, hogy akár a forradalomban, akár a háborúban, akár a békében élő ember alapos megismerése, szenvedélyes és igényes „ körüljárása,, nélkül igazi művész nem nyul korának kérdéseire. ilyen igényesség nélkül valóban értékeset alkotni nem is lehet.

dobozy imre az egész magyar íróársadalom nevében jókívánságait fejezte ki solohovnak közelgő születésnapja alkalmából, ugyanis a kiváló szovjet író május 24-én lesz hatvan éves.

a szívélyes fogadtatásra solohov válaszolt:

- első alkalommal és örömmel jöttem magyarországra, hiszen sok mindent hallottam már hazájukról, régóta szerettem volna megismerkedni a magyar nép életével, hétköznapijaival. magánemberként - kádár jános elvtárs meghívására - érkeztem, így hivatalos program nem akadályozza, hogy valóban oda menjek, ahova éppen akarok. célom kettős : személyes közelségbe kerülni a magyar írókollégákkal és tanulmányozni a magyar agrárkulturát. az utóbbi azért érdekes számomra, mert magam is falusi ember vagyok, vesenszakai „ őslakos,, biztos vagyok benne, hogy a magyar mezőgazdaság hasznos tapasztalatokkal szolgál majd nekem s a velem együtt érkezett több földimnek, vesenszakai kolhoz- és szovhoz- parasztnak is. különösen a termelészövetkezetek anyagi ösztönzési formáira és a háztáji gazdaságok rendszerére vagyunk kíváncsiak, mivel e tekintetben tanulhatunk önkéntől.

a jelenlévők kérdéseire solohov elmondotta, hogy „ a házáért harcoltak,, című, 1959-ben megjelent könyve első fejezete egy nagyobb lélegzetű trilógiának. a folytatás, a második kötet valószínűleg ez év végére elkészült.

/folyt.köv./

20.00/-n

-53-

bb 85./ solohov.../ 1.folyt./ s

a műveiből készített filmek közül az „emberi sors„-ot mondotta a legsikerültebbnek. az írásai alapján született operák ról viszont nem nagy örömmel nyilatkozott, mosolyogva megjegyezte : „ volt amelyeknek a bemutatójáról megszöktem, másikéra el sem mentem,..

- a „ csendes don„ból dzerzsinszkij komponált operát, s ezt csak utólag tudtam meg. amikor meghallgattam - kifogásoltam, hogy egyetlen közák zenei motívum sincs benne. dzerzsinszkij azzal replikázott, hogy „ puskin bizonyára meglepődéssel hallgatta volna a műveiből írt csajkovszkij- operákat...erre én azt válaszoltam : „ ez igaz, de ön nem csajkovszkij és én sem vagyok puskin,..

solohov a mai magyar irodalmi alkotásokról is érdeklő - dött, majd elismerően szólt a „ husz óra„ című filmről. sajnálkozva említette, hogy a könyvet nem olvasta, az pedig természetes, hogy a moziban a tolmács nem tudta nyomban irodalmi nyelvre fordítani a film szövegét. a programban szerepel még egy mozilátogatás „, a tizedes és a többiek„ megtekintése.

x x x

szerdán egyébként solohov felesége társaságában, valamint p.i. majackij-jal, a vesenszkajai járási pártbizottság első titkárával és a magyarországi utjára vele jött több földijével martonvásárra, a magyar tudományos akadémia mezőgazdasági kutató intézetébe látogatott. a vendégeket gyenge károly, az mszmp fejér megyei bizottságának titkára és dr. rajki sándor, az intézet igazgatója fogadta./mti /

.-

20.05/n

bb 86. időjárásjelentés

gg/s la

1965. május 12.

a meteorológiai intézet jelenti május 12-én, szerdán 20 órakor :

a szél fokozatosan mérséklődik

várható időjárás csütörtök estig : főként nappali felhő - képződés. szórványosan előforduló záporosók, egy-két helyen zivatar. fokozatosan mérséklődő északi, északkeleti szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet 16-20 fok között./mti /

.-

bb 87. fogadás cyrus eaton tiszteletére

t sz/gg/s la

1965. május 12.

bognár józsef, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke szerdán este, a városligeti gundel étteremben fogadást adott cyrus eaton és a hazánkban tartózkodó családtagjai tiszteletére. a fogadáson részt vett mód péter, a külügyminiszter első helyettese, bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes, lugossy jeno művelődésügyi miniszterhelyettes, dr. sik endre az országos béketanács alelnöke, dr. rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke, a politikai, gazdasági, tudományos, irodalmi, kulturális élet számos vezető személyisége.

x x x

szerdán cyrus eatont és kíséretét bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes látta vendégül ebéden a margitszigeti nagyszállóban. ifju cyrus eaton felesége, aki egyébként pedagógus, délután a lórántffy zsuzsanna zenei általános iskolába látogatott el, délután pedig a különlegességi női divatszalon új kollekciójának egy részét tekintette meg./mti /

.-

20.30/-n

-55-

bb. 88. a német demokratikus köztársaságba utazott néphadsere-
günk művészegyüttese

k vt/hné/e zs

1965. május 12.

a magyar néphadsereg vörös csillag érdemrenddel kitüntetett művészegyüttese szerdán este utnak indult a német demokratikus köztársaságba. katonaművészeink a kéthetes vendégszereplés során 11 előadást tartanak, első alkalommal drázdában lépnek fel, a műsorban, amelyet egyebek közt berlinben, lipcsében és greifswaldban is bemutatnak, a szimfonikus zenekar, a kórus, a tánckar, a népi zenekar és szólisták működnek közre. /mti/

...-

bb. 89. a luna-5 helye a holdkutató programban - nagy ernő
a szovjet űrkutatás új sikeréről

i tz/gg/e la

1965. május 12.

szerdán este budapesten is nagy érdeklődést váltott ki a taszsz jelentése a luna-5 kísérletének sikeres befejezéséről. az eseményt nagy ernő gépészmérnök, a mtesz központi asztronautikai szakosztályának titkára a következőképpen méltatta az mti munkatársa előtt:

- az 1960-as évtized űrkutatási programjában a legelőkelőbb helyet a holdkutató foglalja el, amelynek végső célja az ember hold-leszállásának előkészítése.

- a szovjetunió 1959-ben kezdte meg a hold aktív kutatását az első három lunyikkal. a lunyik-2 a hold felszínét is elérte, a lunyik-3 pedig a hold tulsó oldaláról készítette el immár történelmi jellegűvé vált első felvételeit. ezután a szovjet holdkutatóban hosszabb szünet állt be, aminek oka nyilvánvalóan az ember űrrepülésének fokozott erővel való előkészítésében keresendő. ez a program vezetett el 1961 áprilisában gagarin repüléséhez és azóta a vosztokok és voszodok sikeres kísérleteihez. tulajdonképpen azonban ezek a kísérletek is szorosan illeszkednek egy nagyszabású hold-leszállási programba, hiszen az ember jelenléte az űrhajóban nagymértékben megkönnyíti a hold kutatását és a holdon való leszállást. erre azonban csupán akkor kerülhet sor, ha az ember automaták segítségével elegendő információt szerzett már a hold megközelítésének lehetőségeiről, a holdon való leszállás körülményeiről és földünk kísérőjének legfontosabb fizikai jellemzőiről is. éppen ezért van szükség tehát a hold felszínének űrrakétákkal való további vizsgálatára.
/folyt.köv./

22.15/e

- 56 -

bb. 89. /a luna-5...folyt./e

e program keretében indult útjára a luna-5 is, amely pályája szempontjából lényegesen eltért az első három lunyiktól.

- bár a holdon való sima leszálláshoz mindenképpen rakétákkal való fékezésre van szükség, nyilvánvaló, hogy a felhasználható hajtóanyag mennyisége szempontjából nem közömbös, vajon a rakéta másodpercenként 2.5, vagy 3.5-4 kilométeres sebességgel ér-e holdat, márpedig a hold megközelítése sokféle sebességgel képzelhető el: körülbelül 10.900 és 11.200 méter közötti másodpercenkénti sebességgel parabola-pályán, ennél nagyobb sebességgel pedig hiperbola-pályán. az első két szputnyik hiperbólikus pályán haladt, minthogy ez nyújtja a legnagyobb biztonságot. a harmadik lunyik már elliptikus pályán haladt, hiszen meg kellett kerülnie a holdat és visszatérésekor továbbította a hold tulsó oldaláról készített felvételeit. a luna-4 ismét a hold mellett haladt el, közben méréseket végezve, a luna-5 pedig a felhők tengere térségében szállt le. ezuttal azonban kisebb sebességgel kívánták megközelíteni a holdat, s ezzel egy későbbi sima hold-leszállásnak mintegy főpróbáját elvégezni.

- a lényeges ugyanis az volt, sikerül-e ezt a viszonylag lassu, a föld-felszínre átszámítva körülbelül 11.100 méter másodpercenkénti kezdősebességet valóban pontosan kivezérelni és a kapott pályát közbenső helyesbitéssel a kiválasztott leszállóhelynek megfelelően módosítani.

- a luna-5 kísérlete azt mutatja, hogy ezek az előfeltételek megvalósultak. az elliptikus pályán haladó holdrakéta pályáját sikerült menetközben helyesbiteni és a rakéta szerdán este 20 óra 10 perckor valóban elérte az előre megjelölt leszállási helyen a hold felszínét.

- a hold-kutatás további feladata - most, hogy ez a biztonságosnak tekinthető hold-megközelítési pálya valósággá vált - olyan fékezórakétás leszállórendszer kipróbálása és üzembhelyezése, amely lehetővé teszi a holdon való sima leszállást. ez a rendszer - ellentétben más elhangzott véleményekkel - nem földi távirányítással, hanem automatikus, radarszerű vezérléssel lép üzembe, amikor a hold felé mintegy szabadesésben érkező rakéta bizonyos távolságra megközelíti a hold felszínét.

/folyt.köv./

22.23/e

- 57 -

bb. 89. /a Luna-5...2.folyt./e

ezután a fékező-rakéták a másodpercenként 2,5 kilométeres sebességet a sima leszálláshoz szükséges 0-10 méteres másodpercenkénti sebességre csökkentik.

- a Luna-5 típusú űrhajó teherbírása elegendő ahhoz, hogy a későbbi Luna-rakétákon elhelyezhessék a fékezéshez szükséges hajtóanyagot, aminek révén a holdon a földről is bemérhető helyzetű műszeres laboratóriumot létesíthetnek. így illeszkedik a most sikerrel befejeződött kísérlet a hold-kutatás nagyszabású tudományos programjába - fejezte be nyilatkozatát nagy ernő. /mti/

...-

- v é g e -

22.25/e

ML

- 58 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1965. május 13.

bb. 1. bővült a brecht színház budapesti programja

1 s/tm/e fm

1965. május 13.

a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság közötti kulturális csereegyezmény idei munkatervének alapján júniusban budapestre látogat a berliner ensemble, a népszerű brecht színház együttese.

az előzetes tervektől eltérően a 140 tagú társulat nem négy, hanem öt alkalommal lép fel budapesten, s nem két, hanem három darabot mutat be. a világhírű együttes június elején érkezik hazánkba és 3-án este a vigszínházban mutatkozik be a magyar közönségnek bertolt brecht: „állítsátok meg arturo uit!”, című színművével. a darabot hazánkban legutóbb a thália színház együttese adta elő, s a színmű néhányszor a körszínház programján is szerepelt. június 5-én ugyancsak az arturo uit mutatják be. június 4-én és 6-án este 7 órai kezdettel brecht koldusopera című művét adják elő. a brecht színház programja egy előadással és egy darabbal bővült. a társulat ugyanis június 6-án délelőtt 11 órai kezdettel „a kis mahagony”, című brecht-darabot is előadja.

a német demokratikus köztársaság kiváló együttese mind az öt előadását a vigszínházban tartja meg. /mti/

...-

ML

- 1 -